Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

20 июнь 1971 йил, якшанба ◆ № 141 (15.011). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

АЛМАШЛАБ ЭКИШНИ ЖОРИЙ ЭТИШ АСОСИДА ОЗУҚА ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети таъкидлайдиларки, республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлари КПСС Марказий Комитетининг 1970 йил июль Пленуми қарорларига мувофиқ тарзда янги беш йилликда қишлоқ хўжалигини янада юксалтирмоқ учун тадбирлар ишлаб чиқдилар. Бу тадбирларда пахта етиштиришни 5 миллион тоннагача етказиш билан бир қаторда пахта-беда алмашлаб экишни жорий этиш ва шу негизда озуқа базасини мустаҳкамлаш, чорвачиликни ривожлантириш кўзда тутилади. 1971—1975 йилларга катта марралар белгилаб олинди. Мол ва парранда боши кўпаяди, уларнинг маҳсулдорлиги ортади, гўшт, сут, тухум, қоракўл тери ва жун етиштириш анча кўпаяди.

КПСС XXIV съездининг Директивалари асосида колхоз ва совхозлар чорвачиликнинг озуқа базасини тубдан яхшилаш, мол ва паррандани турли-туман озуқа билан тўла-тўкис таъминлаш учун конкрет тадбирларни белгилаб олдилар. Бу тадбирлар республика аҳолисини гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар билан, саноатни эса хом ашё билан таъминлашни янада яхшилаш, чорвачиликнинг қолоқлигига барҳам бериш, уни қишлоқ хўжалигининг рентабелли соҳасига айлантиришга имкон беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларининг 1971—1975 йилларда чорвачиликни ривожлантириш юзасидан белгиланган таклифларини маъқулладилар.

Партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг энг муҳим вазифаси, — деб таъкидланади қарорда, — мустаҳкам озуқа базасини яратишдан, озуқанинг турли-туман юқори сифатли турларини тез ва кўп миқдорда етказиб беришдан иборатки, токи жамоат чорвачилигининг, шунингдек моли бўлган колхозчилар ва совхоз ходимлари хўжаликларининг ихтиёжлари тўла таъминлансин.

Колхоз ва совхозларнинг планларига мувофиқ тарзда беш йилликнинг охирига келиб озуқабоп экин экиладиган майдонлардаги экинлар (лалмикор ерлар ҳам шу ҳисобга киради). 1 миллион 370,2 минг гектарга, шу жумладан суғориладиган ерларда 868,6 минг гектарга, маккажўхори экиладиган майдонлар 218 минг гектарга, беда экиладиган майдонлар 565,2 минг гектарга, илдиз мевали озуқа ва полиз экиладиган майдонлар 16,6 минг гектарга етказилади.

Суғориладиган ерлардан самарали фойдаланиб озуқа етиштиришни кўпайтириш мақсадида экинларни аралаш экиш кенг қўлланилиши, ана шундай майдонлар 1975 йилга келиб 175,4 минг гектарга етказилиши зарур. Шунингдек, кузда жавдар, сули, шабдор, нўхат, рапс ва бошқа экинлар ва бедани судан ўтига аралаштириб экмоқ учун ҳамма имкониятлардан фойдаланиш керак.

Озуқа етиштиришнинг асосий шарти озуқабоп экинларнинг ҳосилини оширишдир. Беш йилликда ғалла ҳосилдорлиги кам деганда 4,3 центнерга оширилиши, маккажўхори экилган ҳар гектар ердан 40 центнердан дон олиниши керак. Арпа ҳосилдорлиги 25-30 центнерга, маккажўхори кўкпояси ҳосилдорлиги 400-500 центнерга етказилиши керак. Суғориладиган ерларга ўтган йилларда экилган беда ҳосилдорлиги 100-150 центнерга ва шу йилгиси 40-50 центнерга етказилиши, ҳар гектар ердан 400 центнерга етказиб пичан, илдиз мевали озуқабоп экинлар ҳосили ва қовун-тарвуз олиниши лозим.

Чорвачилик эҳтиёжлари учун озуқа олиш қуйидаги миқдорга етказилиши керак. Донбоп маккажўхори — 221,9 минг тоннагача арпа 378,6 минг тоннагача, беда пичанга айлантириб ҳисоблаганда — 3 миллион 960 минг тоннагача, ширали озуқа 7 миллион 407 минг тоннагача.

Маҳсулот ишлаб чиқармоқ учун озуқа сарфини камайтириш мақсадида уларнинг сифатини ошириш чоралари кўрилиши керак. Озуқани тайёрлаш ва сақлашнинг илғор прогрессив методларини — ҳамиша шамоллатиб қуритиш, пичанни пресслаш, кўкпояни қирқиш, чўчқалар ва паррандалар учун сенаж ва аралаш силос бостириш, витаминли ўт талқони тайёрлаш жорий этилиши, озуқа олишга янги методларни қўллай бориб сенаж, силос, силаж бостиришнинг технологиясига қаттиқ риоя қилиш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Қишлоқ Хўжалик, Совхозлар ва Озиқ-овқат саноати министрликлари, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари зиммасига мустаҳкам озуқа базаси яратмоқ учун колхоз ва совхозлардаги ҳамма ходимларнинг жавобгарлигини ошириш ва мавсумда бедани камида 5-6 марта ўриб олишга ҳамда 7-8 марта ўриб олиш учун социалистик мусобақани қизитишни юкладилар. Ҳосилдорликни оширмоқ учун минерал ва органик ўғитлар солиниши лозим.

Шу икки йил мобайнида колхоз ва совхозларнинг фақат районлаштирилган уруғларни экишига эришиш лозим. Шунга мувофиқ тарзда уруғчилик хўжаликларнинг иши яхшилансин. Токи улар уруғ етиштириш учун белгиланган топшириқларни адо этсинлар. Илмий-тадқиқот институтлари ва область тажриба станциялари ўзлари хизмат кўрсатаётган зона ёки областдаги уруғчилик хўжаликларининг ишини муттасил назорат қилиб боришлари лозим.

Озуқабоп экинларни парвариш қилиш ва йиғиб олишда комплекс механизация кенг жорий қилиниши керак. «Узсельхозтехника» бирлашмаси колхоз ва совхозларни зарур техника, яъни маккажўхори ва силос ўриш комбайнлари, прессподборшчиклар, трактор косилкалари, КИР-1,5, КПП-2 майдаловчи косилкалари, 2 ПТС-4А трактор прицеплари, гўнг йиғиш учун транспортерлар, ўт талқони тайёрлаш учун агрегатлар, озуқани майдаловчи универсал механизмлар, пичан пресслайдиган симлар, вентиляторлар ҳамда ўрим машиналари боп запас қисмлар етказиб бериши лозим.

Бир ой муддат ичида Ўзбекистон ССР Министрлар Советига республикада ўрим техникаси учун запас қисмлар ишлаб чиқариш, шунингдек кичик ҳажмдаги ўрим техникаси, яъни от косилкалари, ўроқлар, хаскашлар, қўл инвентари ишлаб чиқариш юзасидан таклифлар киритилиши лозим. бу тадбирлар бошқа техника ишлатиш мумкин бўлмаган ерларда ҳам ўтларни батамом йиғиштириб олишга имкон беради.

1971—1972 йилларда ҳамма колхоз ва совхозларда дағал ва туйимли озуқа тайёрлайдиган цехлар қурилсин. Бу цехларда озуқа майдаланиши, буғлатилиши ва шу тариқа ширали аралаш озуқа тайёрланиши керак. Озуқа цехлари қуришга саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси жалб этилади. Жойларда озуқабоп цехлар учун жўн машина ва ускуналар тайёрлаш йўлга қўйилади.

Сенаж, омухта силос тайёрлаш, озуқани силослаш, шунингдек бедадан витаминли талқон сақланадиган омборлар қурилиши кенг авж олдирилади.

Қурилиш ва Қишлоқ қурилиши министрликларига, «Узколхозстрой»га, «Средазирсовхозстрой»га чорвачилик объектлари қурилишини жадаллаштириш топширилди. Энергетика ва электрлаштириш министрлиги чорвачилик фермаларини янада кенгроқ электрлаштирмоқ учун зарур чоралар кўриши лозим.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область, шаҳар ва район ижроия комитетлари озиқ-овқат чиқиндиларини йиғиш ва уларни молга бериш устидан жуда қаттиқ назорат ўрнатишлари лозим. Шаҳар Советлари, Савдо министрлиги, Коммунал хўжалик министрлиги, «Узбекбирлашув», саноат корхоналарининг ишчи таъминоти бўлимларига озиқ-овқат чиқиндиларини йиғиш бўйича топшириқлар белгиланди. Молга озуқа тарзда бермоқ учун озиқ-овқат чиқиндиларини йиғишдан моддий манфаатдорликни ошириш тадбирларини ишлаб чиқиш шаҳар Советларига топширилди.

Совхозлар ва Қишлоқ хўжалик министрликларига йиғилган озиқ-овқат чиқиндилари юбориладиган хўжаликларни белгилаб чиқиш ва шу хўжаликлар раҳбарларини озиқ-овқат чиқиндиларини қабул қилиб олиш ва қайта ишлаш қоидалари билан таништириб топширилди.

Давлат план комитетига, Озиқ-овқат саноати министрлигига, Гўшт-сут саноати министрлигига, Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Совхозлар министрлигига озиқ-овқат ва гўшт-сут саноати корхоналаридаги чиқиндилардан молга озуқа сифатида фойдаланиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш, гўшт-суяк талқони ишлаб чиқаришни уюштиришни, шунингдек озуқа ачитқиси тайёрлашни йўлга қўйиш, бунда қамиш, шоли қипиғидан, каноп пўстлоғидан ва бошқа ўсимлик чиқиндиларидан фойдаланиш тавсия этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликлари, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетларига қуйидаги вазифаларни топширдилар:

колхоз ва совхозларда чорвачиликнинг озуқа базасини ривожлантириш юзасидан тузилган ташкилий-техникавий планларнинг бажарилиши мунтазам назорат остига олиб борилиши;

яйловларга сув чиқариш ва уларни яхшилаш учун ҳар томонлама тадбирлар амалга оширилиши лозим;

(Давоми 2-бетда).

Тошкент области Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг Абдусаттор Сулаймонов бошлиқ звеноси 68 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтармоқчи. Суратда: А. Сулаймонов.

Суратда: Марғилон «Атлас» фирмасининг илғор ишчиси Фотима Абдураззоқова. У бир йўла бир неча станокни бошқариб топшириқни ошириб адо этмоқда.

А. Тўраев фотолари.

ПАХТАКОРЛАР КЕНГАШИ

ТУЙТЕПА. 19 июнь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Тошкент области пахтакорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда ғўза парваришини кучайтириш тадбирлари муҳокама қилинди. Тошкент область ижроия комитетининг раиси С. А. Асомов шу ҳақда доклад қилди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуотда кўп йил самарали ишлаганлиги ва туғилган кунининг эллик йиллиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Давлат матбуот комитетининг раиси Зиёд Исломович **Есенбоевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзбек совет адабиёти ва адабиётшунослик фанини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ва туғилган кунининг олтмиш йиллиги муносабати билан ёзувчи, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Иззат Отахонович **Султоновни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Иттифоқдош, автоном республикалар Олий Советларига ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига ўтказилган сайловнинг якунлари тўғрисида

АХБОРОТ

(САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИ ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТЛАР СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ОЛИЙ СОВЕТЛАРИ ПРЕЗИДИУМЛАРИДАН ОЛГАН МАТЕРИАЛЛАРИГА МУВОФИҚ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ).

1971 йил 13 июнда ҳамма иттифоқдош ва автоном республикаларда иттифоқдош, автоном республикаларнинг Олий Советларига, меҳнаткашлар депутатлари ўлка, область Советларига, автоном областларнинг область Советларига, миллий округларнинг округ Советларига, район, шаҳар Советларига, шаҳарлардаги район Советларига, қишлоқ ва посёлка Советларига навбатдаги сайлов ўтказилди.

Сайлов аҳолининг юксак сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати вазиятида, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш ва меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг тўққизинчи беш йиллик плани топшириқларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш белгиси остида ўтди.

Сайловни ўтказиш учун 2.232.808 сайлов комиссияси тузилди, бу комиссиялар ишида 9.057.074 киши қатнашди. Комиссиялар составида ишчилар ва колхозчилар 5.521.084 киши ёки 60,9 процент, хотин-қизлар 4.157.436 киши ёки 45,9 процент, КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлари 3.130.506 киши ёки 34,6 процент, партиясизлар 5.926.568 киши ёки 65,4 процент эди. Комиссиялар ишида совет ёшлари актив қатнашди. Комиссиялар составида 30 ёшгача бўлган йигит, қизлар 2.044.814 киши ёки 22,6 процент, шу жумладан, ВЛКСМ аъзолари 1.158.870 киши ёки 12,8 процент эди.

Бутун мамлакатда сайловчилар рўйхатига 154.018.436 сайловчи киритилди, улардан сайловда 153.958.044 сайловчи ёки 99,96 проценти иштирок этди.

Иттифоқдош республикалардаги сайловчиларнинг сони ва уларнинг сайловда қандай қатнашганлиги қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

Иттифоқдош республикалар	Сайловчиларнинг жами сони	Овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг сони: абсолют рақамларда	Овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг сони: процент ҳисобида
РСФСР	85.153.877	85.105.630	99,94
Украина ССР	32.729.395	32.726.360	99,99
Белоруссия ССР	5.875.569	5.874.561	99,98
Ўзбекистон ССР	5.656.373	5.655.992	99,99
Қозоғистон ССР	7.177.170	7.176.651	99,99
Грузия ССР	2.821.739	2.821.713	99,99
Озарбайжон ССР	2.485.278	2.484.815	99,98
Литва ССР	2.060.249	2.058.522	99,92
Молдавия ССР	2.208.479	2.206.199	99,90
Латвия ССР	1.711.537	1.711.172	99,98
Қирғизистон ССР	1.498.505	1.498.399	99,99
Тожикистон ССР	1.366.488	1.366.397	99,99
Арманистон ССР	1.272.757	1.272.626	99,99
Туркманистон ССР	1.041.459	1.041.153	99,97
Эстония ССР	959.561	957.854	99,82

Иттифоқдош республикалар Олий Советларига сайлов якунлари

Иттифоқдош республикалар Олий Советларига сайлов ўтказиш учун 5.879 сайлов округи ёки Олий Советларга 1967 йилда ўтказилган сайлов вақтидагидан 49 та кўп округ тузилди.

153.782.814 сайловчи ёки овоз беришда қатнашган жами сайловчиларнинг 99,89 проценти иттифоқдош республикалар Олий Советлари депутатлигига номзодлар учун овоз берди. 174.796 киши қарши овоз берди. 434 сайлов бюллетени ҳақиқий эмас деб топилди.

15 иттифоқдош республиканинг ҳаммасида иттифоқдош республикалар Олий Советлари депутатлигига овозга қўйилган номзодлар овозларнинг мутлақ кўпчилигини олдилар ва депутат бўлиб сайландилар.

Иттифоқдош республикалар Олий Советларига ўтказилган сайловда овоз бериш натижалари қуйидагича бўлди:

Иттифоқдош республикалар	Депутатликка номзодлар учун берилган овозлар сони	Овоз беришда қатнашган сайловчилар проценти	Сайланган депутатлар
РСФСР	84.971.410	99,84	894
Украина ССР	32.713.782	99,96	484
Белоруссия ССР	5.871.319	99,94	425
Ўзбекистон ССР	5.651.756	99,93	452
Қозоғистон ССР	7.165.523	99,85	482
Грузия ССР	2.821.523	99,99	400
Озарбайжон ССР	2.484.291	99,98	385
Литва ССР	2.058.072	99,98	300
Молдавия ССР	2.205.383	99,96	315
Латвия ССР	1.710.439	99,96	310
Қирғизистон ССР	1.495.536	99,81	339
Тожикистон ССР	1.365.386	99,93	315
Арманистон ССР	1.272.124	99,96	310
Туркманистон ССР	1.040.513	99,94	285
Эстония ССР	955.757	99,78	183

Ҳамма иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига 5.879 депутат сайланди, шу жумладан, эркаклар 3.834 киши ёки 65,2 процент, хотин-қизлар 2.045 киши, ёки 34,8 процент, КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлари 3.974 киши ёки 67,6 процент, партиясизлар 1.905 киши ёки 32,4 процент, ишчилар 1.742 киши ёки 29,6 процент, колхозчилар 1.221 киши ёки 20,8 процентдир. Олий Советлар составига сайланган депутатлар орасида 1.012 киши ёки 17,2 проценти 30 ёшгача бўлган кишилар, 529 киши ёки 9,0 проценти ВЛКСМ аъзоларидир.

Автоном республикалар Олий Советларига сайлов якунлари

20 автоном республика Олий Советларига сайлов ўтказиш учун 2.994 сайлов округи ёки аввалги сайлов вақтидагидан 69 та кўп округ тузилди.

Автоном республикалар Олий Советларига ўтказилган сайловда 11.543.183 сайловчи ёки жами сайловчиларнинг 99,97 проценти қатнашди.

11.519.165 сайловчи ёки овоз беришда қатнашган жами сайловчиларнинг 99,79 проценти автоном республикалар Олий Советлари депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун овоз берди, 24.008 киши қарши овоз берди. 10 та сайлов бюллетени ҳақиқий эмас деб топилди.

Ҳамма сайлов округларида автоном республикалар Олий Советлари депутатлигига овозга қўйилган номзодлар овозларнинг мутлақ кўпчилигини олдилар ва депутат бўлиб сайландилар.

Ҳар бир автоном республика Олий Советига ўтказилган сайловда овоз бериш натижалари тўғрисидаги маълумотлар қуйида келтирилган:

Автоном республикалар	Депутатликка номзодлар учун берилган овозлар сони	Овоз беришда қатнашган сайловчилар проценти	Сайланган депутатлар
Абхазия АССР	286.738	99,99	130
Ажария АССР	179.476	99,99	90
Бошқирдистон АССР	2.146.011	99,80	254
Бурятия АССР	485.355	99,77	137
Доғистон АССР	700.665	99,92	181
Кабарда-Болқор АССР	343.455	99,82	142
Қалмоқ АССР	142.250	99,56	118
Қорақалпоғистон АССР	322.785	99,97	164
Карелия АССР	442.565	99,67	133
Коми АССР	531.787	99,77	156
Мари АССР	411.731	99,87	120
Мордва АССР	615.682	99,97	146
Нахичеван АССР	92.770	99,99	80
Шимолий Осетия АССР	334.147	99,80	133
Татаристон АССР	1.909.600	99,74	207
Тува АССР	120.446	99,79	120
Удмуртия АССР	835.322	99,88	178
Чечен-ингуш АССР	542.421	99,64	149
Чувашия АССР	700.880	99,58	153
Якутия АССР	375.079	99,67	203

Ҳамма автоном республикаларнинг Олий Советларига 2.994 депутат сайланди. Улардан эркаклар 1.857 киши, ёки 62,0 процент, хотин-қизлар 1.137 киши ёки 38,0 процент, КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлари 1.902 киши ёки 63,5 процент, партиясизлар 1.092 киши ёки 36,5 процент, ишчилар 945 киши ёки 31,6 процент, колхозчилар 489 киши ёки 16,3 процентдир. Депутатликка сайланганлар орасида 30 ёшгача бўлганлар 554 киши ёки 18,5 процент, шу жумладан, ВЛКСМ аъзолари 326 киши ёки 10,9 процентдир.

Меҳнаткашлар депутатлари Маҳаллий Советларига сайлов якунлари

Меҳнаткашлар депутатлари 49.817 та маҳаллий Советига, шу жумладан, 6 ўлка Советига, 108 область Советига, автоном областларнинг 8 область Советига, миллий округларнинг 10 та округ Советига, 2.926 район, 1.933 шаҳар Советига, шаҳарлардаги 452 район Советига, 40.907 қишлоқ ва 3.467 посёлка Советига сайлов ўтказилди. Қирғизистон ССР да янги тузилган Иссиққўл ва Норин областларида, Тожикистон ССР даги Ленинобод областида, Туркманистон ССРдаги Мари, Тошовуз ва Чоржўй областларида 1971 йил февраль ойида область Советлари сайланганлиги муносабати билан бу жойларда 13 июнда сайлов ўтказилмади.

Ҳамма маҳаллий Советларга сайлов ўтказиш учун 2.165.168 сайлов округи тузилди, шу жумладан:

Советлар	Сайлов округларининг сони
Ўлка Советлари	1.901
Область Советлари	23.137
Автоном областларнинг область Советлари	1.158
Миллий округларнинг округ Советлари	969
Район Советлари	229.600
Шаҳар Советлари	252.116
Шаҳарлардаги район Советлари	95.867
Қишлоқ Советлари	1.356.986
Посёлка Советлари	203.434

Давлат ҳокимиятининг маҳаллий органларига депутатлар сайлашда сайловчиларнинг қандай иштирок этганлигини қуйидаги маълумотлар кўрсатиб турибди:

Советлар	Овоз беришда қатнашган сайловчилар сони: абсолют рақамларда	Овоз беришда қатнашган сайловчилар сони: процент ҳисобида
Ўлка Советлари	10.350.750	99,90
Область Советлари	104.693.053	99,96
Автоном областларнинг область Советлари	1.125.376	99,96
Миллий округларнинг округ Советлари	592.821	99,98
Район Советлари	77.299.710	99,98
Шаҳар Советлари	85.206.982	99,95
Шаҳарлардаги район Советлари	39.712.203	99,94
Қишлоқ Советлари	61.539.982	99,97
Посёлка Советлари	13.469.818	99,95

(Давоми 2-бетда).

«САЛЮТ» ПАРВОЗИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 19 июнь. (ТАСС). Москва вақти билан соат 14 дан 20 минут ўтганга қадар учувчи бошқараётган орбитал «Салют» станцияси ер атрофини 198 марта айланиб чиқди.

Станция экипажи навбатдаги иш кунининг программасига илмий ва медицина тадқиқотларини бажариш ҳамда айрим борт системаларини такомиллаштириш киритилган эди.

Космонавтлар Волков ва Пацаев ўртоқлар кундузги ва кечқурунги уфқни спектрография қилиш усулида Ер атмосфера шуъласи билан кундузги уфқнинг ранг-баранг гаммаси ва унинг аэрозоль заррачалари ҳамда атмосферадаги оптик жиҳатдан актив бошқа компонентлар тақсимотига боғлиқ эканлигини аниқладилар. Космонавтлар Қуёшга нисбатан мўлжал олдириладиган прибор ёрдамида Қуёшга нисбатан мўлжал олдирилган станциянинг узоқ учиши жараёнида гироскопик қурилмаларнинг аниқлигини текширдилар. Медицина экспериментлари программасига мувофиқ юрак-томир системасини функционал юклама қўлланилиб, тадқиқ қилиш давом эттирилди. Фазо таассуротини ва рангни сезишни таъминлайдиган кўриш функциялари ўрганилди, суяк тўқималарининг зичлиги ўлчаб кўрилди.

Одатдагидек қизғин иш орасида турли-туман жисмоний машқлар бажарилди ва дам олинди.

Экипажнинг ҳамма аъзолари ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар. Борт системалари ва илмий аппаратлар нормал ишлаб турибди. Телеметрик ахборот маълумотларига кўра станциянинг иш бўлмасидаги ҳарорат Цельсий билан 22 градус иссиқ, босим эса симоб устунининг 880 миллиметрини кўрсатиб турибди. Орбитал «Салют» илмий станциясининг учиши давом этмоқда.

«ЛУНОХОД-1»: ЎН КИЛОМЕТР ЙЎЛ БОСИЛИБ, ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЎТКАЗИЛДИ

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 18 июнь. (ТАСС). «Луноход-1» саккизинчи Ой куни программасини бажариб бўлди. 18 июнь эрталаб ўзиюрар аппаратни Ой кунига тайёрлашнинг охирги операциялари ўтказилди. «Луноход-1» бурчакли лазер қайтаргичнинг ерга тўғриланиб туришини таъминлайдиган турғун ҳолатда ўрнатиб қўйилди.

Телеметрия ахбороти маълумотларига кўра, борт системалари ва автомат лаборатория агрегатлари нормал ишлаб турибди.

Луноход иш бошлаганидан бери ўтган етти ой мобайнида у ҳаммаси бўлиб 10 километрдан ортиқ йўл босди.

Еттинчи ой кунининг охирида Луноходнинг айрим системалари ҳисоблаб қўйилган ресурсни ишлатиб бўлди. Шу сабабли 7 майдан 20 майгача давом этган еттинчи иш кунининг якунловчи сеансларида ўзиюрар аппарат илмий комплекс тадқиқотларини секинроқ ҳаракат қилиш режимида ўтказди.

Саккизинчи иш куни ҳам худди шу режимда бошланди. Илмий тадқиқотлар ўтказиш билан бирга агрегатдаги ҳамма системаларнинг иш қобилияти синчиклаб текшириб кўрилди. Луноход ичидаги системалар ва агрегатларнинг ҳолати ғоят қониқарли бўлганлиги Ой сатҳидаги илмий тадқиқотларни актив режимда ўтказиш имконини берди.

Саккизинчи Ой кунида бажарилган программанинг мақсади ой сатҳининг шаклланиш жараёнини ўрганиш учун ғоят диққатга сазовор бўлган янги районга аппаратни чиқариб қўйиш эди.

«Луноход-1» ана шундай районни қидириб, аввал, ғарби-шимол томонга, сўнгра эса шарқи-шимол томонга 1560 метр йўл босди. Шу вақтда Луноход трассаси диаметри сал кам бир километр бўлган жуда эски кратер нишабидан ўтди. Луноход билан ўтазилган радиоалоқа сеансларидан бирида шу йўлда учраган салкам 150 метр диаметрли кратер синчиклаб кузатилди. Шу вақтда унинг нишабидаги ва тубидаги иккиламчи кратерлар, шунингдек ўзиюрар аппарат ғилдираклари ўтган жойларда шу кратерларнинг бузилиш излари манзараси стереоскопик суратга олинди. Айни маҳалда кратернинг 150 метр тубида, шунингдек иккиламчи кратерлар отқиндилари зоналарида заминнинг химиявий таркиби ва физик-механик хусусиятлари анализ қилинди.

Саккизинчи ой куни охирида «Луноход-1» диаметрининг ҳажми 200 метрга борадиган бир тўда нисбатан ёш кратерлар зонасига чиқиб олди.

Якунловчи алоқа сеансларида бир неча янги кратерларни ва улар орасидаги майдоннинг манзараси стереоскопик суратга олинди. Ўзиюрар аппарат Ой тунида ана шу майдонда туришга тайёрлаб қўйилди.

Бутун саккизинчи кун давомида Ой сатҳини ўрганиш билан бирга турли энергетик диапазонлардаги космик нурлар бир неча марта ўлчаб кўрилди. Шу ўлчовларнинг натижалари планеталараро «Марс-2» ва «Марс-3» станциялари ёрдамида ўтказилган ана шундай экспериментларга жуда мос бўлиб тушди.

ИТТИФОҚДОШ, АВТОНОМ РЕСПУБЛИКАЛАР ОЛИЙ СОВЕТЛАРИГА ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРИГА ЎТКАЗИЛГАН САЙЛОВНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

АХБОРОТ

(Боши 1- бетда).

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига ўтказилган сайлов якунлари қуйидагича бўлди:

Советлар	Депутатликка номзодлар учун берилган овозлар: абсолют рақамларда	процент ҳисобида	Номзодларга қарши берилган овозлар	Ҳақиқий эмас деб топилган бюллетенлар
Ўлка Советлари	10.336.770	99,87	13.965	15
Область Советлари	104.539.202	99,85	153,489	362
Автоном областларнинг область Советлари	1.123.419	99,83	1.955	2
Миллий округларнинг округ Советлари	591.011	99,69	1.810	—
Район Советлари	77.192.988	99,86	106.670	52
Шаҳар Советлари	85.043.251	99,81	163.553	178
Шаҳарлардаги район Советлари	39.627.517	99,79	84.607	79
Қишлоқ Советлари	61.436.616	99,83	103.291	75
Посёлка Советлари	13.439.634	99,78	30.180	4

Маҳаллий Советларга ҳаммаси бўлиб 2.165.037 депутат сайланди. Шу жумладан, ўлка Советларига 1.900 депутат, область Советларига 23.137 депутат, автоном областларнинг область Советларига 1.158 депутат, миллий округларнинг округ Советларига 969 депутат, район Советларига 229.594 депутат, шаҳар Советларига 252.111 депутат, шаҳарлардаги район Советларига 95.866 депутат, қишлоқ Советларига 1.356.878 депутат ва посёлка Советларига 203,424 депутат сайланди.

Маҳаллий Советларнинг депутатлари орасида эркаклар 1.172.401 киши, ёки 54,2 процент, хотин-қизлар 992.636 киши, ёки 45,8 процент, КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлари 963.173 киши, ёки 44,5 процент, партиясизлар 1.201.864 киши, ёки 55,5 процент, ишчилар 790.340 киши, ёки 36,5 процент ва колхозчилар 623.405 киши, ёки 28,8 процентдир. Маҳаллий Советлар депутатлари орасида 30 ёшгача бўлганлар 557.015 киши, ёки 25,7 процент, шу жумладан, ВЛКСМ аъзолари 319.916 киши, ёки 14,8 процентдир.

95 сайлов округида (қишлоқ Советларига сайлов ўтказувчи 89, посёлка Советларига сайлов ўтказувчи 4 ва район Советларига сайлов ўтказувчи 2 округда) овозга қўйилган номзодлар овозларнинг мутлақ кўпчилигини ола олмади ва депутат бўлиб сайланмади.

30 сайлов округида номзодлар бошқа жойга кетиб қолганлиги сабабли сайлов ўтказилмади.

6 сайлов округида сайлов тўғрисидаги Низом бузилганлиги сабабли сайлов ҳақиқий эмас деб топилди.

Ана шу округларнинг ҳаммасида янги сайлов ўтказилади.

Иттифоқдош республикаларда маҳаллий Советларга сайланган депутатларнинг состави қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

Иттифоқдош республикалар	Сайланган жами депутатлар	Аввалги чақириқда депутат бўлмаганлар	Процент	Хотин-қизлар	Процент	КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлар	Процент	Партиясизлар	Процент	ВЛКСМ аъзолари	Процент	30 ёшгача бўлган депутатлар	Процент	Ишчилар	Процент	Колхозчилар	Процент
Жами	2.165.037	1.083.702	50,1	992.636	45,8	963.173	44,5	1.201.864	55,5	319.916	14,8	557.015	25,7	790.340	36,5	623.405	28,8
шу жумладан:																	
РСФСР	1.092.653	567.937	52,0	515.631	47,2	473.512	43,3	619.141	56,7	164.458	15,1	275.154	25,2	444.227	40,7	234.208	21,4
Украина ССР	513.899	239.204	46,6	222.500	43,3	241.578	47,0	272.321	53,0	75.048	14,6	133.875	26,1	152.248	29,6	217.574	42,3
Белоруссия ССР	80.648	39.120	48,5	36.259	45,0	35.372	43,9	45.276	56,1	12.192	15,1	20.502	25,4	24.793	30,7	26.204	32,5
Ўзбекистон ССР	83.282	37.938	45,6	38.466	46,2	37.943	45,6	45.339	54,4	10.369	12,5	24.124	29,0	23.979	28,8	31.779	38,2
Қозоғистон ССР	111.756	63.738	57,0	50.284	45,0	46.738	41,8	65.018	58,2	17.655	15,8	31.633	28,3	61.659	55,2	11.167	10,0
Грузия ССР	48.887	26.110	53,4	22.623	46,3	21.933	44,9	26.954	55,1	7.284	14,9	11.158	22,8	12.978	26,5	18.946	38,8
Озарбайжон ССР	45.657	23.639	51,8	20,426	44,7	21.236	46,5	24.421	53,5	5.778	12,7	8.905	19,5	13.729	30,1	16.216	35,5
Литва ССР	29.314	12.694	43,3	13.069	44.6	12.960	44,2	16.354	55,8	3.820	13,0	7.554	25,8	9.067	30,9	9.321	31,8
Молдавия ССР	33.477	15.353	45,9	15.961	47,7	15.913	47,5	17.564	52,5	5.996	17,9	11.328	33,8	8.220	24,6	13.730	41,2
Латвия ССР	23.986	11.514	48,0	11.566	48,2	10.973	45,7	13.013	54,3	3.396	14,2	6.027	25,1	8.011	33,4	7.631	31,8
Қирғизистон ССР	24.595	11.236	45,7	11.020	44,8	10.904	44,3	13.691	55,7	3.552	14,4	6.747	27,4	8.273	33,6	8.395	34,1
Тожикистон ССР	21.150	9.705	45,9	9.531	45,1	9.501	44,9	11.649	55,1	2.987	14,1	5.764	27,3	5.206	24,6	9.164	43,3
Арманистон ССР	25.459	13.260	52,1	11.804	46,4	11.809	46,4	13.650	53,6	3.043	12,0	5.601	22,0	8.821	34,6	8.350	32,8
Туркманистон ССР	18.995	7.112	37,4	8.064	42,5	8.148	42,9	10.847	57,1	2.949	15,5	6.145	32,4	4.606	24,2	8.243	43,4
Эстония ССР	11.279	5.142	45,6	5.432	48,2	4.653	41,3	6.626	58,7	1.389	12,3	2.498	22,1	4.523	40,1	2.427	21,5
СОВЕТЛАР																	
Ўлка Советлари	1.900	1.206	63,5	880	46,3	1.027	54,1	873	45,9	366	19,3	543	28,6	800	42,1	262	13,8
Область Советлари	23.137	13.201	57,1	10.296	44,5	13.041	56,4	10.096	43,6	3.810	16,5	6.060	26,2	8.871	38,3	3.790	16,4
Автоном областлар область Советлари	1.158	686	59,2	505	43,6	640	55,3	518	44,7	191	16,5	290	25,0	435	37,6	192	16,6
Миллий округлардаги округ Советлари	969	562	58,0	444	45,8	497	51,3	472	48,7	184	19,0	260	26,8	405	41,8	127	13,1
Район Советлари	229.594	124.759	54,3	104.235	45,4	116.795	50,9	112.799	49,1	36.131	15,7	61.031	26,6	71.932	31,3	54.745	28,2
Шаҳар Советлари	252.111	142.776	56,6	115.495	45,8	120.844	47,9	131.267	52,1	42.422	16,8	69.232	27,5	142.074	56,4	3.106	1,2
Шаҳарлардаги район Советлари	95.866	57.189	59,7	43.839	45,7	47.592	49,6	48.274	50,4	15.561	16,2	25.623	26,7	53.722	56,0	31	0,0
Қишлоқ Советлари	1.356.878	634.435	46,8	623.532	46,0	574.387	42,3	782.491	57,7	191.385	14,1	342.329	25,2	400.883	29,5	538.546	39,7
Посёлка Советлари	203.424	108.888	53,5	93.410	45,9	88.350	43,4	115.074	56,6	29.866	14,7	51.647	25,4	111.218	54,7	12.606	6,2

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ КЎПАЯВЕРСИН

НОВОСИБИРСК ОБЛАСТИГА ИККИНЧИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

НОВОСИБИРСК, 18 июнь. (ТАСС мухбири). Бугун Новосибирск областига Ватаннинг иккинчи олий мукофоти — Ленин ордени топширилди. Область саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш беш йиллик плани топшириқларини бажаришда, фан ва маданиятни ривожлантиришда эришган катта муваффақиятлари учун шу мукофотга сазовор бўлган эди.

Ишлаб чиқариш илғорлари, фан ва маданият ходимлари, партия, совет, хўжалик активи давлат академик опера ва балет театри биносига йиғилишди. Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуровни самимий кутиб олдилар.

Гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросидан иборат составдаги фахрий президиум сайланди.

К. Т. Мазуровга сўз берилади. Барча совет кишилари, деди у, яқинда бўлиб ўтган КПСС XXIV съездининг таассуротлари билан яшамоқдалар. Бу съезд жаҳон тарихида улкан бир воқеа бўлди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев съездда КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладида, СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ А. Н. Косигин янги беш йилликнинг Директиваларини тўғрисида қилган докладида, съезднинг бошқа ҳужжатларида социалистик Ватанимизни янада ривожлантиришнинг илҳомбахш программаси баён қилиб берилди. Бу программа дастур бўлиб, барча партия ташкилотларининг, барча меҳнаткашларнинг ижодий ғайрат-шижоатини кучайтириб юборди.

Совет кишилари партия ишлаб чиққан йўлни тўла-тўкис маъқуллайдилар. Иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига, маҳаллий Советларга ўтказилган сайлов буни яна бир марта яққол кўрсатди.

Нотиқ Новосибирск меҳнаткашлари ўтган беш йилликда эришган муваффақиятларини айтиб ўтиб, улар янги беш йилликда ҳам мароқли меҳнат қилиб, меҳнат анъаналарини кўпайтирадилар, партиянинг XXIV съезди қўйган вазифаларни амалга ошириш учун ҳамма куч, маҳорат, ғайратларини сарфлайдилар, деб ишонч билдирди.

К. Т. Мазуров Новосибирск областини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиуми чиқарган Фармонни ўқиб эшиттириб, шу орденни область байроғига қадаб қўйди. У областнинг ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини, партия ва совет органларининг ходимларини, хўжалик раҳбарларини ҳукуматнинг олий мукофоти билан қизғин табриклаб, социалистик Ватаннинг фаровонлиги учун, коммунизмнинг ғалабаси йўлида уларга меҳнатда янги-янги зафарлар тилади.

Сўнгра сўзга чиққан «Сибсельмаш» заводининг слесари И. А. Румянцев, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими президиумининг раиси академик М. А. Лаврентьев, В. П. Чкалов номли авиация заводининг директори Г, А. Ванаг, «Сибирские огни» журналининг редактори А. И. Смердов, бўёқчи Ф. И. Горбунова, «Толмачевский» совхозининг директори Ф. А. Чуев, электротехника институтининг студенти Наташа Сваровская сибирликларнинг қилган меҳнатларига берилган юксак баҳо учун коммунистик партияга, Совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор этдилар, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини шараф билан адо этмоқ учун область меҳнаткашлари барча куч-қувватларини сарфлайдилар, деб ишонтирдилар.

Пировардида КПСС область комитетининг биринчи секретари Ф. С. Горячев сўзга чиқди.

Мажлис қатнашчилари область меҳнаткашларининг тўққизинчи беш йиллик биринчи йили планини муддатидан олдин бажариш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини маъқулладилар. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилинди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИ БИЛАН МИЛЛАТЛАР СОВЕТИ ТАШҚИ ИШЛАР КОМИССИЯЛАРИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИ

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиялари 18 июнда ўтказилган қўшма мажлисда СССР Олий Советининг Президиумига Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартномани ратификация қилишни тавсия этдилар. Мажлис Катта Кремль саройида ўтди.

Президиум столи ёнида Иттифоқ Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари депутат М. А. Суслов, Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияси раисининг ўринбосари, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари депутат А. Ю. Снечкус ўтирибдилар.

Мажлис ишида Иттифоқ Совети ташқи ишлар комиссияси раисининг ўринбосари, КПСС Марказий Комитетининг секретари депутат К. Ф. Катушев қатнашди.

Мажлисда СССР Олий Совети палаталарининг раислари А. П. Шитиков билан Ё. С. Насриддинова, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе ҳозир бўлдилар.

М. А. Суслов раислигида комиссия аъзолари СССР Олий Советининг Президиуми тақдим қилган таклифни — СССР билан БАР ўртасида дўстлик ҳамда ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани ратификация қилиш тўғрисида СССР Министрлар Советининг таклифини муҳокама қилдилар.

Мажлисда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико совет ҳукумати номидан ахборот берди.

1971 йилнинг 27 майида, деди у, Қоҳирада СССР билан БАР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартнома имзоланди. Шартномани Совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, Миср томонидан БАР Президенти Анвар Садат имзоладилар.

Бу шартнома, деб таъкидлади, А. А. Громико Совет—Миср дўстона муносабатлари тарихига янги босқич бўлиб киради. Шартнома мамлакатларимиз ўртасида вужудга келган алоқалар даражасини юридик жиҳатдан мустаҳкамлаб СССР билан БАРнинг сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий ҳамкорлигини ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун янги-янги истиқболлар очиб беради.

Шундан сўнг А. А. Громико шартноманинг айрим моддаларига муфассал тўхталиб ўтди.

А. А. Громико ишонч билдириб айтдики, ратификация қилиш учун тақдим этилган СССР билан БАР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани СССР Олий Совети палаталарининг ташқи ишлар комиссиялари тўла маъқуллайдилар.

Шундан кейин, муҳокамада депутатлар — Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов, Украина Компартияси Хмельницкий область комитетининг биринчи секретари Н. Д. Бубновский, Ўзбекистон ССРдаги Охунбобоев номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи Мамадали Аҳмадалиев, Совет хотин-қизлари комитетининг раиси, СССРнинг космонавт учувчиси В. В. Николаева-Терешкова, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев сўзга чиқдилар.

М. А. Суслов муҳокамани якунлаштириб, комиссияларнинг сўзга чиққан ҳамма аъзолари СССР билан БАР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани СССР Олий Советининг Президиуми ратификация қилишини якдиллик билан ёқлаб гапирдилар, деди.

Шартномада суверенитет, территориал бутунлик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, тенг ҳуқуқлилик ва ҳар икки томоннинг манфаатларини ҳурмат қилиш принциплари асосида СССР билан БАР ўртасидаги бузилмас дўстлик алоқаларини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга ҳамда ҳар томонлама муносабатларни ривожлантиришга иккала томон интилаётганлиги ўз ифодасини топди.

М. А. Суслов айтдики, шартноманинг катта халқаро аҳамияти бор. Шартнома СССР ва БАР халқларининг тинчликсевар ҳаракатларини ифода этгани ҳолда, империализмнинг, даставвал америка империализмининг миср халқи ва бошқа араб халқларининг революцион ғалабаларига зарба бериш учун Исроилдан ўз қуроли сифатида фойдаланаётган урушқоқ доиралари Яқин Шарқда ўтказаётган телбаларча авантюристик агрессия сиёсатига тамомила зиддир. Совет—Миср шартномаси мамлакатларимиз ва халқларимизнинг Яқин Шарқда ва бутун дунёда одилона тинчлик ва хавфсизлик учун кураш ишига қўшган катта ҳиссасидир.

Партиямиз, Совет давлатимиз КПСС XXIV съездининг қарорларига амал қилиб, дунёда империализм ва мустамлакачиликка қарши, тинчлик, озодлик ва социал тараққиёт учун курашаётган барча кучларни жипслаштириш йўлини изчиллик билан ўтказиб келяптилар. Совет — Миср шартномаси антиимпериалистик кучларнинг бирлиги ва жипслиги учун курашда эришилган янги муваффақиятдир. Шартномани СССР ва БАР халқлари маъқулламоқдалар. Шартнома халқаро майдонда кенг қўллаб-қувватланмоқда, тинчлик, миллий ва социал озодлик ҳамда тараққиёт ишини қадрловчи ҳар бир кимса уни табрикламоқда.

Ташқи ишлар комиссиялари Совет—Миср шартномасини якдиллик билан қўллаб-қувватлаганликлари совет халқининг хоҳиш-иродасига, унинг миср халқи билан ҳар томонлама ҳамкорлик ва дўстликни ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашга самимий интилаётганлигига тўла-тўкис мос бўлиб тушади, дунёдаги барча кескинлик ўчоқларининг тугатилишига, халқаро вазиятни нормаллаштириш ва соғломлаштиришга ёрдам беради.

Маълумки ,СССР билан БАР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани, деди М. А. Суслов, 13 июнь куни Бирлашган Араб Республикасининг халқ мажлиси муҳокама қилди ва уни ратификация қилишни ёқлаб якдиллик билан овоз берди.

М. А. Суслов муҳокамага қўйилган шартномани маъқуллаш ҳамда СССР Олий Советининг Президиумига уни ратификация қилишни тавсия этиш тўғрисида таклиф киритди. Бу таклиф якдиллик билан қабул қилинди.

* * *

1971 йилнинг 11 февралида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати номидан Москвада, Вашингтонда ва Лондонда имзоланган ҳамда ядро қуролини, қирғинчилик қуролларининг бошқа турларини денгиз ва океан тубларида ва сув тубининг остида жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисида тузилган шартномани ратификация қилиш тўғрисида СССР Министрлар Совети СССР Олий Советининг Президиуми муҳокамасига қўйган таклиф ҳам комиссияларнинг мажлисида муҳокама қилинди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари ядро қуроли ва қирғинчилик қуролларининг бошқа турларини денгиз ва океан тубларида ҳамда сув тубининг остида жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисидаги шартномани қўшма мажлисда муҳокама қилгач, уни якдиллик билан маъқулладилар, шартнома халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ва ядро урушининг вужудга келиш хавфини камайтириш вазифасига батамом мос келади, деб таъкидладилар. Комиссиялар ушбу шартномани ратификация қилишни СССР Олий Советининг Президиумига тавсия этдилар. (ТАСС).

ЮКСАК БАҲО ДАЛИЛИ

СВЕРДЛОВ ОБЛАСТИНИНГ БАЙРОҒИДА ИККИНЧИ ЛЕНИН ОРДЕНИ

СВЕРДЛОВСК, 18 июнь. (ТАСС мухбири В. Стариков). Бугун Свердлов областига Ленин ордени топширилди. Область меҳнаткашлари халқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан ва айниқса оғир саноат тармоқларини ривожлантириш юзасидан беш йиллик план топшириқларини бажаришда эришган катта муваффақиятлари учун область шу орден билан мукофотланган эди.

«Космос» киноконцерт залида юксак мукофотни топширишга бағишлаб чақирилган тантанали мажлисга ишчи коллективларининг вакиллари, колхозчилар, олимлар, маданият арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари йиғилишди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Д. Ф. Устиновни қизғин кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросидан иборат составдаги фахрий президиум баланд руҳ билан сайланди.

Д. Ф. Устинов нутқ сўзлади. Область байроғидаги иккинчи Ленин ордени, деди у, саккизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда меҳнаткашларнинг қилган хизматларига берилган юксак баҳо далилидир. Партия Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан Свердлов областининг ишчиларини, колхозчиларини, инженер-техник ходимларини, барча меҳнаткашларини юксак мукофот билан сидқидилдан табриклашимга, ишда янги-янги ажойиб муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик ва катта шахсий бахт-саодат тилашимга руҳсат этгайсиз.

Д. Ф. Устинов ўтган беш йилликнинг асосий иқтисодий якунларини эслатиб, Свердлов области шаҳар ва қишлоқларининг меҳнаткашлари беш йилликнинг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар, деб таъкидлади. Саноатда ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан белгиланган топшириқ барвақт — Улуғ Октябрнинг 53 йиллигигача бажарилди. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига саноат маҳсулоти ўсишининг бешдан тўрт қисмидан кўпроғига эришилди. Қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари ҳам муайян муваффақиятларга эришдилар.

Д. Ф. Устинов Свердлов областини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Советининг Президиуми чиқарган Фармонни ўқиб эшиттирди ва гулдурос қарсаклар остида орденни область байроғига қадаб қўйди.

Йиғилишда сўзга чиққан Нижне-Тагиль металлургия комбинатининг пўлат қуювчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Д. Морогов, «Уральмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Н. И. Рижков, «Бокситстрой» тресги проходчиклар бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. В. Кобзарев, Талицкий районидаги «Буткинский» совхозининг чорвадори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. А. Рижкова, СССР Фанлар академияси Урал илмий маркази президиумининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, академик С. В. Вонсовский, Свердловск камволь комбинатининг тўқувчиси, партия XXIV съездининг делегати М. В. Серова, С. М. Киров номли Урал политехника институти физика-техника факультетининг студенти И. Л. Шебалин юксак мукофот учун Ватанга, партияга самимий миннатдорчилик изҳор этиб, барча куч-қувватларимизни КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга сарфлаймиз, деб партия ва ҳукуматни ишонтирдилар.

Пировардида Свердлов область партия комитетининг биринчи секретари Я. П. Рябов сўзга чиқди. У областнинг меҳнатда эришган муваффақиятларига берилган юксак баҳо учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

АЛМАШЛАБ ЭКИШНИ ЖОРИЙ ЭТИШ АСОСИДА ОЗУҚА ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

ҳамма чорва молларини турли-туман озуқалар билан тўла-тўкис таъминлаш мақсадида ана шу озуқаларни тайёрлаш планлари тузилиши ва ҳар бир хўжаликда шу борада тузилган планлар ҳар йили район ижроия комитетларида, район планлари эса областларда ва Қорақалпоғистон АССР бўйича тасдиқланиши керак:

шу нарса белгилаб қўйилсинки, хўжаликларнинг, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари озуқа тайёрлаш планларининг бажарилиши учун дон, пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ва давлатга сотиш учун белгиланган планларга қай тариқа жавобгар бўлсалар худди шу тарзда жавобгардирлар. Мабодо мол озуқа билан таъминланмай қолса колхоз ва совхозларнинг раҳбар ходимлари ва мутахассислари мукофотдан ёки моддий рағбатлантиришдан маҳрум бўладилар:

ишларни яхшироқ ташкил этмоқ мақсадида колхоз ва совхозларда механизациялашган комплекс озуқа тайёрлаш бригадалари, бедачилик ва маккажўхорикорлик бригадалари тузилиб, уларга муқим кишилар тайин этилсин, участка, техника, транспорт, ўғит ва уруғлик ажратилсин. Уларнинг маоши ва мукофот пули озуқа тайёрлаш планларининг ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш планларининг бажарилишига боғлиқ қилиб қўйилсин. Куз-қиш мавсумида ана шу механизациялашган бригада ходимлари озуқа ташиш ва уларни молга беришга тайёрлаш билан банд бўлсинлар.

Колхоз ва совхозларга қуйидагилар таклиф этилди;

озуқабоп экинлар парвариши, озуқа ва ўт талқони тайёрлаш билан банд бўлган кишиларга ҳақ аккорд мукофот системаси бўйича тўлансин. Маҳсулотга ҳақ тўланаётганида меҳнатга ҳақ тўлашнинг тариф фонди 15—20 процент оширилсин, тариф фонди зарур бўлганида ва колхозларнинг иқтисодий имкониятлари кўтарганида 25 процентдан ҳам оширилсин:

пичан, сомон, силос, сенаж йиғиш ва тайёрлаш билан банд бўлган колхозчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тариф баҳоси бўйича ўтказилсин. Агар иш ўз вақтида ва юқори сифатли бажарилса тариф баҳоси 20 процент оширилсин;

молга едириш учун хашаки лавлаги ва қанд лавлаги, шунингдек, сабзи етиштирилганида бригада ва звено аъзоларига ҳар бир центнер етиштирилган ва асраш учун тайёрланган илдиз (маҳсулот) учун қўшимча тарзда 5 тийиндан ҳақ тўланади. Бригада ёки звено аъзоларига экинлар қаровдан яхши ўтказилганлиги учун ва кўчатлар қалин бўлганида ҳар бир гектар экин майдони ҳисобига 40 сўмдан аванс бериш, колхозчилар розилиги билан пул ўрнига етиштирилган ва асрашга тайёрланган илдизларнинг ўн процентигача бериш мумкин;

озуқа бригадалари ёки звенолари аъзоларига пландан ташқари етиштирилган озуқа нархининг 40 процентигача тўлансин (ҳар бир экин бўйича алоҳида-алоҳида тўланади, бундан хашаки лавлаги ва қанд лавлаги, шунингдек озуқа учун етиштирилган сабзи мустаснодир), озуқаларнинг ҳамма тури таннархини бундан аввалги йилдагига нисбатан камайтирганлик учун тежаб қолинган маблағнинг 50 процентн тўланади;

колхоз раислари, совхоз директорлари, бригадирлар, бош ва катта мутахассислар — агрономлар, зоотехниклар ва инженерлар сингари раҳбарлик лавозимларида ишлаётган ходимларга суғориладиган ерларда ўз эҳтиёжлари учун ўтган йилларда экилган беда пичанининг ҳар гектаридан кам деганда 110 центнерга етказиб пичан тайёрлаганликлари ва шу йилги экинлардан 30 центнерга етказиб пичан тайёрлаганликлари учун ойлик маош ҳажмида мукофотлар берилади, агар етиштирилган ва тайёрланган пичан ҳосили ҳар гектаридан юқорида айтиб ўтилган ҳар икки ҳолда 130 центнердан ва 40 центнердан ошиб кетса, маош ҳажмининг икки баравари миқдорида мукофот пули берилади. (Бунда мукофот пули йилига 5 мансаб маоши миқдоридан ошмаслиги керак);

озуқа етиштирадиган ва трактор бригадаларининг аъзолари, бригада ва звено бошлиқлари, мутахассислар—агроном ва механикларни мукофотламоқ учун озуқа экинлари уруғи қийматининг 10 процентига қадар миқдорда маблағ (давлат тайёрлаш баҳосида) ажратилсин. Мукофотлар ўз эҳтиёжлари ва давлатга сотиш учун уруғликларни ғамлаб қўйиш планлари бажарилган тақдирда бериладн.

Колхозларнинг правлениеларига давлатга планга қўшимча тарзда сотилган кўп йиллик ўтларнинг уруғлари таннархининг 80 процентн миқдоридаги маблағни ана шу уруғларни етиштиришда банд бўлган колхоз раисларига, мутахассисларга, бригадирларга, колхозчиларга мукофот тарзида бериш тавсия этилади.

Кўп йиллик ўтлар уруғчилиги билан шуғулланаётган колхозлар давлат агрономига эга бўлмасалар ўт уруғлиги етиштиришга жавобгар бўлган хўжалик агрономининг маошини 15 процент оширадилар.

Озуқабоп экинлар етиштиришда, ўришда, ғарамлашда, тайёрлашда, уларни молхоналарга ҳамда хашак, сенаж ва силос сақланадиган қишлов жойларига ташишда банд бўлган бригадирлар, колхозчилар ва совхоз ишчиларига бригада бўйича етиштирилган ва тайёрланган озуқанинг 10 процентн берилади. Озуқани бригада аъзолари ва ўримга жалб этилган кишилар ўртасида тақсимлаш совхоз бўйича чиқарилган буйруқлар, колхоз правлениесининг қарори билан белгиланиб тасдиқланади.

Чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини яратмоқ учун хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари жавобгарлигини ошириш мақсадида колхоз правлениеларига қуйидагилар тавсия этилади ва Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги ҳамда унинг трестлари зиммасига қуйидагилар юкланади: озуқа етиштириш, тўкиш ва давлатга сотиш планлари бажарилмаган тақдирда хўжаликларнинг молиявий хўжалик фаолияти натижаларига кўра колхоз раиси, унинг ўринбосарлари, совхоз директори ва унинг ўринбосарлари, агроном, инженер, зоотехник, озуқа бригадаларининг ва звеноларининг бошлиқларига бериладиган мукофот 50 процентга қадар қирқиб ташланиши керак. Планнинг бажарилмаган ҳар бир процентн учун икки процент миқдорда қирқилади.

Газеталар редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига озуқа етиштираётган хўжаликларнинг илғор тажрибасини кенг ёритиш ва пропаганда қилиш топширилди.

ОЛИМ ВА ДРАМАТУРГ

Иззат СУЛТОН — 60 ёшда

Олим ва драматург Иззат Султон олтмиш ёшга кирди.

Олтмиш ёш — бу қилинган ишларга олтмиш йиллик чўққидан туриб бир назар ташлайдиган, кўрган-кечирганларга янги бир маъно бағишлайдиган ёш. Халққа хизмат қилган кишининг олтмиш йиллиги фақат унинг учунгина эмас, балки унинг ҳамкасблари учун ҳам, жамоатчилик учун ҳам бир довон.

Иззат Султон адабиётга ҳаётнинг мураккаб даврида келиб кирганлардан. Бу — синфий курашнинг авжга чиққан, эски турмуш сарқитлари кишилар онгида ҳали анчагина ўрин олиб турган, янгиликнинг қурбонлар бериши табиий бўлган бир давр эди.

Иззат Султон ўзбек адабиётшунослигини ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшди. Унинг 30-йилларда нашр қилинган, кўпгина адабиётчилар авлодининг вояга етишига замин тайёрлаган, ўрта мактаблар учун ёзилган «Адабиёт назарияси» китоби ҳали ҳам ўз қимматини йўқотганича йўқ. Адабиёт назарияси билан шуғулланишни Иззат Султон ҳозирги кунгача давом қилдираётир. Шу кунларда у Тил ва адабиёт институтида икки томлик «Адабиёт назарияси» яратиш соҳасида коллектив билан катта иш олиб бормоқда.

Иззат Султон — ўзбек адабиёти тарихининг тадқиқотчиларидан бири. У навоийшунос олим. Алишер Навоий ҳаёти ва ижоди қарийб ярим асрдан бери совет адабиётшунослари диққат марказида турибди. Йирик олимлар раҳбарлигида Навоий асарларининг танқидий тексти тайёрланди, ҳаёти ва ижодий биографияси яратилди. Бу улуғ сиймо ижодий проблемаларига тегишли кўпгина монографиялар, унинг фалсафий қарашлари ҳақида йирик ишлар қилинди. Бу ишларнинг ҳаммасида маълум даражада Иззат Султоннинг ҳиссаси бор. Аммо унинг навоийшунослик соҳасида қилган кейинги ишлари алоҳида эътиборга сазовордир. У Алишер Навоийнинг 525 йиллиги муносабати билан «Навоийнинг қалб дафтари» номли монографиясини эълон қилди.

Бунгача Алишер Навоий ҳаёти ва ижодий биографиясига тегишли ишларда шоирнинг ҳаёти ва ижодини бевосита китоб авторлари айтиб беришар, фактларга биз автор орқали ишонардик. «Навоийнинг қалб дафтари»да Алишер Навоий ижоди ва ҳаётига тегишли хулосалар ишонарли манбалар орқали исбот қилинади.

Иззат Султоннинг Ҳамза, Абдулла Қодирий, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор ҳақидаги ишлари илмий теранлиги, кўлами ва мукаммаллиги билан кўзга ташланади.

Унинг қаламига мансуб бўлган «Ўзбек адабиётида социалистик реализмнинг шаклланиш проблемаси»га тегишли тадқиқот, «Кўп миллатли совет адабиёти тарихи»да эълон қилинаётган ўзбек адабиётига тегишли қисм, Москвада нашр қилинган «История узбекской литературы»га киритилган бўлимлар, ниҳоят ўзбек совет адабиёти тарихининг очерки ва унинг мукаммаллаштирилган варианти, «Ўзбек совет адабиёти тарихи»га қўшилган боблар ўзбек адабий танқидчилиги ва адабиётшунослигининг ёрқин саҳифаларидандир.

Иззат Султон фақат адабий танқидчи, адабиётшунос олимгина эмас, у санъаткор ёзувчи ҳам. Илм Иззат Султонни ижодга илҳомлантиради, ижод — илмга. Илм билан ижоднинг бирлиги Иззат Султонга қўл келаётир. Бу хусусан ўзбек драматургиясининг дурдонаси бўлмиш «Алишер Навоий» пьесасининг яратилишида кўзга ташланади. Узоқ вақтлар Алишер Навоий ижодини, у яшаган даврни илмий жиҳатдан чуқур тадқиқ қилмасдан туриб, ўзбек драмасининг классик намунаси бўлмиш «Алишер Навоий»ни яратишда Уйғундек талантли ёзувчи билан ҳамкорлик қилиш мушкул бўлар эди.

«Алишер Навоий» драмасининг фазилати шоир яшаган ҳаёт материалини санъат асари талабларига мувофиқ ўрганиб умумлаштира билишда; даврнинг характерли томонларини топиб, шоир замондошларининг типик хусусиятларини аниқлай билишда ва ниҳоят давр қарама-қаршиликларини марксист санъаткорларча ягона драматик нуқтага йиға билишдадир. Бугина эмас. Драманинг фазилати шоир асарларидаги ва унинг шахсиятидаги гуманистик қарашларини жамғаришда, марксистик қарашлар нуқтаи назаридан уларнинг мағзини чақа билишда; шоир ижодида акс этган улуғ ғоялар: инсонни улуғлаш, улар орасидаги низо ва урушларга барҳам бериш, меҳнаткашни қадрлаш, дўстлик ва иноқлик, халқ фаровонлигига эришиш, илм ва маърифат билан халқ онгини ёритиш ва ҳоказо масалаларни усталик билан драмага сингдира билишдадир.

Алишер Навоийдек улуғ шоир ҳақида асар ёзиш учун унинг гуманистик қарашларини асарга фақат мазмунан сингдиришнинг ўзи етмас эди, албатта. Шоир гуманистик қарашларини асар шаклига ҳам сингдириш керак эди. Бу жиҳати билан «Алишер Навоий» драмаси буюк Навоий санъати билан пьеса авторлари санъатининг омухтаси бўлди.

Иззат Султоннинг ёзувчилик санъати унинг бошқа асарларида — у яратган қатор драматик асарларда ва киносценарийларда ҳам кўзга ташланади. Олим қаламига мансуб адабий асарларнинг фазилатлари, ўзига хос хусусиятлари кўпроқ унинг ҳаёт материалига муносабатида, қаҳрамон танлашида кўзга ташланади.

Қаҳрамонлик санъат ва адабиётни яратган, санъат ва адабиёт эса қаҳрамонликни улуғлайди. Санъаткор сифатида Иззат Султон ҳам доим инсоннинг қаҳрамонлик хусусиятлари билан қизиқди. Аввало у халқ ҳаётининг қаҳрамонлик хислатларига бой бўлган даврларини танлайди, асар учун қаҳрамонларни улуғ бурилиш даврларидан ахтаради. Зотан Иззат Султоннинг болалик йиллари, Ўшда интернатда ўқиш даврларини эслайдиган бўлсангиз, унинг биринчи кўзини очиб кўрган кишилари янги ҳаёт учун «жон олиб жон бераётганлар» бўлганини кўрасиз. Унинг «Бургутнинг парвози» номли драмаси шу асосда пайдо бўлди.

«Бургутнинг парвози» драмаси «Алишер Навоий» билан қарийб бир даврда — Улуғ Ватан уруши йилларида битилган. Бу асарларнинг ёзилган даври — фашизмга қарши умумхалқ кураши йиллари; ҳаёт материалининг ҳамоҳанглиги — «Алишер Навоий»да ҳаётни тўғри изга солиш учун бўлган уринишлар, «Бургутнинг парвози»даги янги ҳаёт учун «жон олиб жон беришлар», бирида тарихий шароит етилмаган бир пайтда улуғ бир шахснинг уринишлари, иккинчисида тарихий шароит етилган бир пайтда халқнинг қўлига қурол олиб жанг майдонига чиқиши — бу икки асарни мазмунан бирбирларига яқин қилиб қўйган.

Халқ ҳаёти ҳар хил йўналишда оққани сингари қаҳрамонликнинг ўзи ҳам ҳар хил кўринишда рўй беради. Замонлар бўлганки, «Алишер Навоий» драмасидагидек улуғ сиймолар тарихий шароит етилмаган бир пайтда ўз идеаллари йўлида кураш майдонига чиққанлар. Замонлар бўлдики, халқ «Бургутнинг парвози»дагидек онгли равишда ҳаётни янги изга солиш учун жангга отланди.

Замонлар бўлганки, халқ қаҳрамонлари бир нарсани яхши билганлар — дунёда тенгсизлик ҳоким. Халқ қаҳрамонлари шу хилдаги тенгсизликдан қасос олмоқчи бўлганлар. Шундай қасоскор қаҳрамон ўзбек халқи тарихида ҳам бўлган. Иззат Султон «Номаълум киши» драмасига қаҳрамон қилиб асримизнинг бошларида Самарқандда ҳақиқат учун курашган қасоскор Номоз Пиримқулов ва унинг издошларини танлаган.

Қаҳрамонлик доим тарихий шароитга, замонга боғлиқ. Замонга қараб қаҳрамонликнинг моҳияти ҳам, кўринишлари ҳам ўзгариб туради. Драматург Иззат Султон узоқ ўтмишга назар ташлаб улуғ гуманистлар ҳаёти ва курашини кўрди. Асримизнинг бошларидаги халқ ҳаётига мурожаат қилиб Номоз ва унинг издошларини топди. Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан кейинги биринчи даврларга назар ташлаб, янги ҳаёт учун «жон олиб, жон бераётганларни» кўрди. Шундай қарасангиз булар ҳаммаси халқимизнинг ўтмиши. У жамиятимиздаги энг яхши нарсаларни улуғлаш билан бирга, эскилик сарқитларига қарши, айрим шахсларда содир бўлган нопоклик, ахлоқий ожизлик, шуҳрат орттириш, тузукроқ ўрин эгаллашга интилувчиларга қарши туғён кўтарган улуғ инсонни кўрди. Шу асосда «Имон» драмаси яратилди. Санъат асари сифатида драманинг қуввати шундаки, нопок, шуҳратпараст, худбин одам улуғ инсоннинг ўз оиласидан, у билан бирга ҳар кун, ҳар соат рўбарў келадиган бир шахс. Бугина эмас, ўзи туғдириб, ўзи тарбиялаган, ўзи ўқитиб, ўзи улғайтган фарзанди. Бу ҳолат асарнинг драматик мағзини ташкил қилади. «Имон» замон руҳини, замондошлар орасидаги муносабатларини, уларни банд қилаётган ҳаётий масалалар, уларнинг ахлоқий қарашлари ва руҳий дунёсини акс эттирадиган адабий ҳужжатдир. Унда яратилган Йўлдош Комилов эса ўз меҳнати, бутун борлиқ ҳаётини жамиятга, одамларга бағишлаган, ўзининг инсонийлик принципларини кўз қорачиғидек сақлашга уринадиган бир шахс.

Иззат Султон табаррук ёшига нисбатан табаррук ишлар қилган, ўзини адабиёт ишига бағишлаган олим сифатида ҳам, драматург, кинодраматург сифатида ҳам, бошқаларга, хусусан ёш олим ва қаламкашларга ўрнак бўларлик ишлар қилган бир ижодкордир. Юқорида айтганимиздек, олтмиш ёш — бу ижодкор учун етуклик давридир. Халқ етук ижодкоридан етук асарлар кутишга ҳақли.

Матёқуб ҚЎШЖОНОВ.

Бугун—медицина ходимлари куни

САЛОМАТЛИК— ТУМАН БОЙЛИК

Ҳалқ соғлиғини сақлаш — Совет давлатининг муҳим вазифаларидан биридир. Бу хайрли ишга партия ва ҳукуматимиз эндигина эътибор бераётгани йўқ. Совет ҳокимиятининг илк йилларидаёқ В. И. Ленин меҳнаткашлар соғлиғини сақлашга оид юздан зиёд муҳим ҳужжатларга имзо чеккан эди.

Жонажон партия ва ҳукуматимизнинг соғлиқни сақлаш ишларини яхшилашга доир қарорларини амалга ошириш мақсадида республикамиз даволаш-профилактика ва санитария-эпидемиология муассасаларининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш, стационар ва амбулатория-поликлиника ишларини тубдан яхшилаш тадбирлари кўрилмоқда. Ўтган саккизинчи беш йилликда медицина муассасалари қурилишлари учун 99,6 миллион сўм сарфланди, яъни еттинчи беш йилликка нисбатан қарийб уч баробар кўп маблағ ажратилди.

Саккизинчи беш йилликда 148 объект, шу жумладан, 7083 ўринли касалхона, шулардан қишлоқ жойларда 2500 ўринли шифохона қурилди. 1253 ўринли кўп тармоқли, 420 ўринли болалар, 1143 ўринли туғруқхона, 405 ўринли неврология, 295 ўринли юқумли касалликлар, 338 ўринли онкологик ва бошқа йўналишдаги шифохона бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Шу зафарли йиллар давомида даволаш муассасаларининг моддий-техника базаси яна ҳам мустаҳкамланди. Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 1000 ўринли республика клиника касалхонаси, 180 ўринли ўз стационарига эга бўлган рентген-радиология ва онкология илмий-тадқиқот институти, Қашқадарё область Китоб посёлкасидаги шифохона, Андижон ва Бухородаги кўп тармоқли касалхоналар, Қувасой шаҳридаги шифохона, Денов ва Жиззах шаҳарларидаги туғруқхона, болалар юқумли касалликлар ва район марказий касалхоналари энг замонавий медицина асбоблари билан таъминланди, уларнинг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланди.

Республикамиз қишлоқларида бўлган кишининг кўнгли кўтарилади. Энг замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган шинам шифохоналарда малакали ва тажрибали врачлар сидқидилдан хизмат кўрсатяптилар. Шуни фахрланиш ҳис-туйғуси билан айтиш мумкинки, ихтисослаштирилган тарзда медицина ёрдами кўрсатиш қишлоқ жойларда ҳам йилдан-йилга яхшиланиб бораётир.

Қ. ЗОИРОВ,
Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри.

◆ ◆

Саноат корхоналари ишчи-хизматчилари ва инженер-техникларига медицина ёрдами кўрсатиш борасида ҳам яхши натижалар қўлга киритилаётир. Ҳозир саноат корхоналарида қирқдан зиёд медицина: санитария бўлимлари, уч юздан ортиқ врачлик ва мингдан зиёд фельдшерлик: даволаш пунктлари, шунингдек, территория поликлиникаларининг катта тармоқлари аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда.

Совет давлати ҳамиша аёллар ва болалар учун чексиз ғамхўрлик намуналарини кўрсатиб келди ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолиши табиийдир. Бу борада кейинги йилларда қатор амалий ишлар рўёбга чиқарилди. Жумладан, Ўзбекистонда ҳам даволаш тармоқлари анча кенгайтирилди. 1966 йилдан то 1970 йилгача болалар стационарларида ўрин 7001 тага, шу жумладан, ихтисослаштирилган стационарларда эса ўринлар сони 2853 тага етказилди. Семашко номидаги физиотерапия ва курортология илмий-тадқиқот институти қошида, гематология ва қон қуйиш институти ҳузурида бемор болаларни қабул қилиш учун поликлиника ва стационар бўлимлари ҳамда Ўзбекистон ортопедия ва травмотология институти қошида эса болалар стационар бўлими ташкил этилди.

Ҳар бир жабҳада ютуқ ўз-ўзидан қўлга кирмайди. Бунинг учун қунт ва чидам билан меҳнат қилиш, киши ўз касбини эъзозлаши керак. Бизнинг шонли шифокорларимиз бу борада халқ ишончини шараф билан оқлаётир. Эришаётган ҳар бир ютуғимизда врачларимизнинг салмоқли улуши бор. Масалан, олимларимиз ўлка патологияси, диагностика, юрак, қон-томир касалликларини даволаш ва профилактикаси, ошқозон системаси, юқумли, хуллас, бошқа касалликлар бўйича йирик проблемаларни муваффақиятли ҳал этиб бормоқдалар.

Илмий-амалий иш олиб бораётган ходимларимиз ташқи муҳитнинг озодалиги, қишлоқ хўжалигининг пахтачилик ва бошқа соҳаларида самарали меҳнат қилаётган кишиларнинг шахсий гигиена шароитларини яхшилаш бўйича бир талай ишларни амалга ошириб боряптилар. Бу ишда уч мингга яқин илмий ва илмий педагогик кадрлар, шу жумладан 150 дан ортиқ фан докторлари ва 1150 фан кандидати, тўрт юздан зиёд аспирант, тадқиқотчи, илмий тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртларининг ходимлари, шунингдек, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти шифокорлари фаол иштирок этмоқдалар.

Шифокорлик — бу шарафли, масъулиятли касб. Шунинг учун ҳам врач тиббий ёрдамга кўз тиккан ҳар бир бемор саломатлигини сақлаб қолиш учун ҳамиша тайёр туриши керак.

Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съездида ўртоқ Ш. Р. Рашидов совет халқининг турмуш даражаси яхшиланиб бораётганлиги — бу партиямиз амалга ошираётган ишларнинг маҳсули эканлигини кўрсатиб шундай деган эди: «Республикада одамларнинг соғлиғини сақлаш тўғрисида, уларнинг даволаниши ва дам олиши учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Беш йиллик мобайнида медицина муассасалари қурилишига аввалги беш йилдагидан 2,5 баравар кўп маблағ сарфланди. Касалхоналардаги ўринлар 29 процент кўпайди».

Ҳозирги пайтда республикамиз медицина ходимлари олдида КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этишдек муҳим вазифалар турибди. Бу вазифаларнинг муваффақияти ходимларимизнинг билими, маҳорати, ташаббускорлиги ва ташкилотчилигига боғлиқдир. Тўққизинчи беш йилликда республикамизда соғлиқни сақлаш ишлари янада яхшиланади, даволаш тармоқлари кенгаяди ва медицина ходимларининг сони янада ортади. Ана шу қутлуғ беш йил ичида қўшимча 16800 ўринли касалхоналар қурилиши режалаштириб қўйилди. Бундан ташқари, 250 та янги дорихона очиш ҳам кўзда тутиляпти. Агар медицина олий ўқув юртларига 1970 йилда 3150 киши қабул қилинган бўлса, бу рақам 1975 йилга бориб 3300 тага етади. Тўққизинчи беш йилликнинг охирида Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш системасида врачлар 32 мингдан ортиши, ўрта медицина ходимлари эса 100 мингга етиши керак.

Тўққизинчи беш йилликда Тошкент Давлат медицина институти учун ноёб комплекс ўқув корпуси ва икки минг ўринли клиника базаси қурилиши бошланади. Шунингдек, Андижон Давлат медицина институти учун 750 ўринли клиника биноси қуриб ишга туширилади.

Кўриниб турибдики, медицина ходимлари зиммасига юклатилган вазифалар ниҳоятда улкан, айни вақтда шарафлидир. Улар ана шу вазифани тўла-тўкис бажариш учун бутун куч ва имкониятларини ишга соладилар.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Тошкент клиник касалхонаси малакали кадрлари билан фахрланади. Юқоридаги суратда шу касалхонанинг ёш хирурглари Абдусаттор Абдуллаев ва Ғафур Раҳмонов операцияга тайёрланишяпти.

И. Глауберзон фотоси.

ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТЛАРИНИНГ ЯНГИ ВАЗИФАЛАРИ

КПСС XXIV съезди қарорлари асосида Ўзбекистон халқ университетларининг вазифалари республика халқ университетлари кенгашининг 18 июнда Тошкентда бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлисида муҳокама қилинди. Кенгаш раисининг ўринбосари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети лекторлар группасининг раҳбари С. Ш. Қурбонов доклад қилиб, ҳозир республикада 1200 тадан ортиқ турли профилдаги ана шундай жамоат ўқув юртлари борлигини айтди. Бу ўқув юртларида 120 мингдан ортиқ киши ўз билимларини оширмоқда. Партия XXIV съезди ҳужжатларини ўрганиш юзасидан халқ университетлари тузилди.

Мажлисда кенгашнинг янги ўқув йилига тайёргарликка доир амалий тадбирлари плани, шунингдек республика кенгашининг иш плани тасдиқланди.

Халқ университетларини ривожлантириш проблемалари юзасидан шу йил Москвада ўтказиладиган Бутуниттифоқ илмий-методик конференциясига тайёргарлик тўғрисидаги ахборот тингланди.

Республика халқ университетлари кенгашининг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. К. Зиёдуллаев мажлисда нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

18 июнда янгидан сайланган меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессияда КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш юзасидан шаҳар Советининг вазифалари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Сессия ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Шаҳар Совети ижроия комитетининг янги составини сайланди. Ҳ. Асомов шаҳар ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

Сессия шаҳар Совети доимий комиссияларини тузди, шаҳар ижроия комитети бошқармаларининг, бўлимларининг ва трестларининг бошлиқларини тасдиқлади.

(ЎзТАГ).

Юксалиш йўли

Германия Бирлашган Социалистик партияси VIII съездида В. ШТОФ доклади

БЕРЛИН, 18 июнь. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси VIII съездида бугун ГДР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 —1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан Германия Бирлашган социалистик партияси VIII съездининг Директивалари тўғрисида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг раиси В. Штоф доклад қилди. Бу ҳужжат лойиҳаси анча аввал умумхалқ муҳокамасига қўйилганлигини, муҳокамада миллион-миллион коммунистлар ва бошқа меҳнаткашлар қатнашганлигини у эслатиб ўтди.

ГДР ҳукуматининг бошлиғи ўз докладининг анчагина қисмини республика меҳнаткашларининг Германия Бирлашган социалистик партияси VII съездидан бери қилган ишларининг якунларига бағишлади, босиб ўтилган йўлни чуқур ва атрофлича анализ қилиб, яқин йиллардаги вазифаларни таърифлаб берди.

Ривожланган ижтимоий социалистик системани қуришда, ГДРни янада ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва халқнинг маънавий, сиёсий бирлигини оширишда, меҳнаткашлар моддий фаровонлигини юксалтиришда, тинчлик учун изчил ва актив курашчи, Европада хавфсизликнинг муҳим омили бўлган Германия ишчи-деҳқон давлатининг халқаро майдондаги обрў-эътиборини ўстиришда янги муваффақиятларга эришиш Германия социалистик давлатини кейинги беш йил ичида ривожлантиришнинг асосий натижаси бўлди, деди у.

Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлар марксчи-ленинчи партиямизнинг жанговар синалган раҳбарлигида ўзларининг ишчи-деҳқон давлатини ҳар томонлама мустаҳкамладилар, деб таъкидлади В. Штоф. СССР ва бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан иттифоқдаги ГДР бутун дунёда империализмга қарши синфий кураш шароитларида социализм позицияларини мустаҳкамлаш ишига ўз ҳиссасини қўшмоқда.

В. Штоф яна қуйидагиларни таъкидлади: «Германия Бирлашган социалистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг мустаҳкам жанговар бирлиги бўлмаганида, халқларимиз ва давлатларимиз ўртасида қардошларча ҳамкорлик бўлмаганида ГДР ўзининг ўтган йиллардаги муваффақиятларига эриша олмаган бўлур эди». Совет Иттифоқи бизга доимо катта бебаҳо ёрдам бериб келмоқда. Биз ўзимизнинг янги вазифаларимизни ҳал этишда ҳам Совет давлати билан бузилмас иттифоққа ҳамиша таянишимиз мумкин.

Ҳукумат бошлиғи айтдики, ГДР беш йиллик планни бажариш учун курашда ўз фаолиятининг ҳамма соҳаларида Ленин таълимотини ижодий қўлланмоқда. Биз, деди В. Штоф, КПСС XXIV съездининг жаҳоншумул аҳамиятга эга бўлган назарий қоидалари ва амалий хулосаларидан ГДРда ривожланган социалистик жамиятни бундан буён қуришда ҳам фойдаланамиз.

Сўнгра докладчи марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида республиканинг социалистик ҳамдўстликдаги барча қардош давлатлар билан муваффақиятли ва самарали ҳамкорлигини таърифлаб берди. Шу муносабат билан В. Штоф, ишлаб чиқариш ва илмий-тадқиқот ишлари соҳасида қардош мамлакатлар ўртасидаги социалистик иқтисодий интеграциянинг, кооперациянинг, халқаро меҳнат тақсимотининг, халқ хўжалиги планларини ихтисослаштириш ва координациялашнинг аҳамияти ғоят катта эканлигини кўрсатиб ўтди. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг отрядларидан бири бўлган бизнинг партиямиз, социалистик халқлар ҳамдўстлигининг аъзоси бўлган бизнинг давлатимиз бу ҳамкорликни юксак қадрлайдилар ва уни доимо ривожлантира берадилар. СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик партиямиз сиёсатининг асоси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

ГДР ҳукуматининг бошлиғи ГДРнинг бошқа давлатлар билан муносабатлари ҳақида гапириб, бундай деди: «Европада ва бутун дунёда кескинликни юмшатиш манфаатлари йўлида бизнинг республикамиз билан нормал муносабатларни шу вақтгача ўрнатмаган ҳамма давлатлар билан халқаро ҳуқуқ нормаларига биноан ана шундай муносабатлар ўрнатишга бундан буён ҳам доимо ҳаракат қила берамиз».

В. Штоф айтдики, СССР билан ГФР ўртасидаги ва ПХР билан ГФР ўртасидаги шартномаларни Германия Федератив Республикаси тезроқ ратификация қилса, бу шартномалар Европа давлатлари ўртасидаги муносабатларга, хавфсизликни таъминлаш ва кескинликни юмшатиш ишига самарали таъсир қилган бўлур эди.

Шу билан бирга докладчи шуни таъкидлаб ўтдики, социалистик ГДР билан империалистик ГФР ўртасида ҳеч қандай «алоҳида ички герман муносабатлари» бўлиши мумкин эмас. Улар ўртасидаги муносабатлар, деб таъкидлади В. Штоф, фақат тенг ҳуқуқлилик ва халқаро ҳуқуқ принципларигагина асосланиши, яъни одатда турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасида мавжуд принципларга асосланиши лозим. Аввалгидек ҳозир ҳам биз ГФР билан шу руҳда нормал муносабатлар ўрнатишга тайёрмиз.

Ғарбий Берлин проблемаси хусусида ГДР билан Совет Иттифоқининг қарашлари тамомила бир хил, деди В. Штоф. Ғарбий Берлин тўғрисидаги музокараларда ҳамма томонларнинг манфаатларига мос бўлиб тушадиган келишувга эришиш имконияти бор. Биз Мюнхен битимини аввал бошданоқ ҳақиқий эмас деб ҳисоблашдан иборат ўз позициямизни яна такрорлаймиз, деди докладчи.

В. Штоф кейинги беш йил ичида ГДРнинг ривожи тўғрисида гапириб, республиканинг социалистик қурилиш ҳамма жабҳаларида катта муваффақиятларга эришганлигини кўрсатувчи яққол мисоллар ва фактларни айтиб берди. ГДРнинг миллий даромади 1965 йилдаги 84 миллиард маркадан 1970 йилда 108 миллиард маркага етди. Миллий даромад ҳар йили ўрта ҳисобда 5,2 процент кўпайиб борди.

Шу вақт ичида капитал маблағларнинг жами ҳажми 135 миллиард маркага етди ёки аввалги беш йилликдагига нисбатан 52 процент кўпайди. 1966 — 1970 йилларда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 37 процент кўпайди. Транспорт ва қурилиш, социалистик негизларда қайта қурилган қишлоқ хўжалиги янада ривож топди. Халқнинг моддий фаровонлигини янада ошириш, маориф системасини такомиллаштириш, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот соҳаларида катта муваффақиятларга эришилди.

Ўтган беш йил ичида ГДР халқаро обрў-эътиборининг ошганлигини, унинг жаҳон майдонидаги позициялари мустаҳкамланганлигини, ташқи савдоси янада ривожланганлигини докладчи таъкидлаб ўтди. «Республикамизнинг стабил ва тўхтовсиз иқтисодий юксалиши ГДРнинг СССР билан, шунингдек бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик тўғрисидаги узоқ муддатли битимлар билан узвий равишда боғлиқдир», — деди у. Республика ташқи савдо оборотининг тўртдан уч қисми социалистик ҳамдўстлик давлатларига тўғри келади. Бутун ташқи савдомизнинг салкам 40 проценти Совет Иттифоқининг улушига тўғри келмоқда, деди докладчи.

В. Штоф ГДР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик планига доир директиваларда белгиланган асосий мақсадларни батафсил ва атрофлича баён қилиб берди. Бу мақсадларнинг асосий мазмуни Германия социалистик давлатини янада ҳар томонлама мустаҳкамлаш тўғрисида, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини янада яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилишдан иборат, деб таъкидлади у. 1971 йилдан 1975 йилга қадар миллий даромадни 26—28 процент кўпайтириш, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмини 34—36 процент, меҳнат унумдорлигини 35—37 процент, кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни 21—23 процент, аҳолининг реал даромадларини 21—23 процент ошириш планлаштирилмоқда.

Докладчи КПСС билан Совет Иттифоқининг социалистик ва коммунистик қурилиш соҳасидаги бой тажрибасини ГДР олдида турган вазифаларни ҳал этишда қўлланишнинг жуда катта аҳамиятини таъкидлаб ўтди.

Пировардида В. Штоф айтдики, ГДР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 йилдан 1975 йилгача бўлган даврга мўлжалланган беш йиллик планига доир директивалар тўғрисида съезд қарор қабул қилганидан кейин бу Директивалар беш йиллик план лойиҳасини ишлаб чиқиш ва тузиш учун асос бўлиб қолади.

«Биз, — деди В. Штоф, — беш йиллик план лойиҳасини шу йилнинг охиригача Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети пленумининг муҳокамасига, сўнгра эса қарорлар қабул қилиш учун халқ палатасига тақдим этишни таклиф қиламиз».

✱ПЕНТАГОННИНГ СИРИ ФОШ БЎЛДИ ✱СИОНИЗМНИНГ АҚШДАГИ КИРДИКОРЛАРИ ✱ЯПОН КЕКСА ИШЧИЛАРИНИНГ ФОЖИАСИ

ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР ВОҚЕАЛАР — Чет элларда

КУБА. Мамлакат пойтахти Гавана кундан-кунга кўркамлашиб бормоқда. Кўримсиз кулбалар ўрнида ҳашаматли уйлар, мактаблар, касалхона ва магазинлар қад кўтармоқда. Суратда: пойтахт районларидан бирида янги уй-жойлар.

Пренса Латина — ТАСС фотоси.

ШИФОКОРЛАР БАЙРАМИ

Энг қимматли нарса-инсон ҳаётини ардоқлайдиган сиҳат-саломатлик посбонлари — врачлар ва медицина ҳамширалари, фармацевтлар ва санитаркалар Тошкентдаги М. Горький номли рус драма театри биносига тўпланишди. Медицина ходимлари кунига бағишланган шу тантанали йиғилишга республика пойтахти жамоатчилигининг вакиллари ҳам келдилар. Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри Қ. С. Зоиров доклад қилди. СССР соғлиқни сақлаш министрлигининг буйруғига биноан «Соғлиқни сақлаш аълочиси» значоклари билан мукофотланган медицина ходимларининг катта бир группасига шу значоклар топширилди. Даволаш-профилактика муассасалари республика кўригининг якунлари ҳам эълон қилинди.

ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

НИҚОБ ЙИРТИЛДИ

Киоска олдида навбат кутиб турган нью-йорклилар «Нью-Йорк таймс» газетасининг навбатдаги сонини олишди-ю ҳангу-манг бўлиб қолишди. Улар ваъда қилинган Ҳинди-Хитойда Америка урушини кенгайтириш тарихига оид материалнинг давоми ўрнида турган қуйидаги хабарни ўқидилар: «АҚШ ҳукуматининг талаби билан газета Вьетнам ҳақидаги материалнинг давомини эълон қилишни тўхтатди».

Нима гап ўзи?

Хамма гап шундаки, Американинг нуфузли буржуа газеталаридан бири бўлган «Нью-Йорк таймс» ўзининг уч сонида Пентагон сир сақлаётган ҳужжатларни кетма-кет эълон қилди. Бу ҳужжатлар АҚШнинг Вьетнам ишларига аралашуви, хусусан президент Жонсоннинг Американинг қуруқликдаги қўшинларидан Вьетнамга ҳужум қилишда фойдаланишга қарор қилгани ҳақида ҳикоя қилади.

АҚШ ҳарбий архивидан бутунлай яширин йўллар билан редакция ходимлари қўлига тушиб қолган бу ҳужжатлар Америка расмий доираларининг икки юзламачилигини; уларнинг америка халқини алдаб Ҳинди-Хитойдаги жирканч урушга ташлаганини яна бир бор фош эта бошлади. Шунинг учун ҳам АҚШ ҳукумати дарҳол бу ишга аралашиб, ҳужжатларни матбуотда босилишининг олдини олишга уринди.

Мудофаа министри М. Лэйрднинг сўрови билан юстиция министри Митчелл «Нью-Йорк таймс» газетасининг ношири Артур Сульцбергерга телеграмма юбориб, Пентагон материалларининг эълон қилинишини тўхтатишни талаб қилди. Натижада газета Пентагоннинг Вьетнамдаги урушга аралашувини фош қилувчи ҳужжатларни босишни тўхтатишга мажбур бўлди.

Нью-Йоркдан олинган сўнгги хабарларга қараганда, федерал суд газета ношири А. Сульцбергерни ва «Нью-Йорк таймс» газетаси масъул ходимларидан катта бир группасини давлат сирини ёйишда айблаб жавобгарликка тортишга қарор қилган.

Юстиция министрлиги ва Пентагоннинг талаби билан суднинг бундай қарорга келиши «эркин дунё»ни бутун жамоатчилик олдида шарманда қилиб қўйди. Қўшма Штатларнинг илғор жамоатчилиги расмий доираларнинг акси ўлароқ, Пентагон урушқоқларининг ниқобини йиртиб, уларнинг жирканч кирдикорларини фош қилиб ташлаган ҳужжатларнинг эълон қилинишини табрикладилар. Конгресс доирасида федерал суднинг қарори қаттиқ танқидга учради. Кўпгина сенатор ва конгрессчилар ҳақиқатни очиб берган газетанинг таъқиб этилишига қарши чиқдилар. Шундай қилиб «Нью-Йорк таймс» газетаси атрофида бошланган сиёсий жанжал авж олиб кетди ва у кундан- кун кенгайиб бормоқда.

Ф. ШАХОВ.

Рассом ханДаси

Эрталабки бадан тарбия.

Сўзсиз сурат.

Сиз нима бунисини кўряпсизми?

Сизнинг соғлигингиз учун!

Рассом М. Боробейчиков.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, ВОҚЕАЛАР, БЕЛЛАШУВЛАР

«ПРАВДА» СОВРИНИ УЧУН

Таллин шаҳрида спорт маликаси — енгил атлетикачиларнинг «Правда» газетаси совриии учун IV-халқаро мусобақалари бўлди. Қизғин курашда жами 400 дан зиёд спортчилар ўзаро куч синашдилар. Мусобақада республикамиздан 17 енгил атлетикачи соврин иштиёқида ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Беллашувларда иштирок этган баландликка сакраш устаси моҳир спортчимиз Валентина Чулькова муваффақиятли натижани қўлга киритди. У, бу сафар Узбекистон XV спартакиадасида эришган ютуқларидан камроқ натижага эришган бўлса-да, ҳар қалай 1,77 сантиметрли баландликни ишғол этиб, иккинчи ўринни олишга муваффақ бўлди.

Мусобақада республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилганлардан Роза Бабич ҳам 200 метрга тўсиқли югуришда марраға биринчи бўлиб келишга эришди. Биринчи ўринни олган бу спортчимиз атиги 26,6 секунд сарфлади. Унинг бу натижаси Бутуниттифоқ рекорди, ҳамда республикамизнинг янги рекорди бўлиб қолди. Узоқ масофага югуришда чаққон йигитларимиздан Владимир Храмовнинг ҳам омади келди. У, 5 минг метрга бор йўғи 13 минуту 57,2 секунд вақт сарфлаб республикамиз янги рекордини ўрнатди.

БОКСЧИМИЗНИНГ БРОНЗА МЕДАЛИ

Испаниянинг Мадрид шаҳрида чарм қўлқоп соҳибларининг Европа биринчилиги мусобақалари жангида қарийб 27 мамлакатнинг зарбдор спортчилари беллашдилар. Мамлакатимиз терма командаси составида иштирок этган ҳамшаҳримиз — тошкентлик Николай Хромов бронза медалини олишга сазовор бўлди.

«ПАХТАКОР» ВОЛЕЙБОЛЧИЛАРИ ЮТУҒИ

Аёллар ўртасида ўтказилган бутуниттифоқ мусобақаси ниҳоясига етди. Волгоград шаҳрида ўтган кескин курашларда «Пахтакор» жамияти Марказий Совети спортчилари Узбекистон шарафини ҳимоя қилдилар. Аёллар ўртасида ўтказилган қишлоқ коллективларининг бу мусобақаларида пахтакорчилар Украина (3:2), Белоруссия (3:0), РСФСР (3:0), Грузия (3:1) ва Литва (3:0) каби кучли командаларни мағлубиятга учратди. Командамиз фақат бир ўйинда озарбайжонликлардан 0:3 ҳисобида енгилиб, умумҳисобида учинчи совриндор ўринни эгаллашди. Қолган икки ўрин Озарбайжон ҳамда Украина командаларига насиб этди.

ЎҚУВЧИЛАР СПАРТАКИАДАСИ

Утган жума куни республикамиз мактаб ўқувчилари 22-спартакиадасига тайёргарлик ва ўтказишга бағишланган йиғин бўлди. Спартакиада ташкилий комитетининг навбатдаги бу мажлисига республика маориф министри С. Шермуҳамедов раислик қилди. Бунда республика Маориф министрлигининг мактаб ўқувчиларини жисмоний тарбиялаш бошқармаси бошлиғи А. Кочаров спартакиадага тайёргарлик ва ўтказиш билан боғлиқ маълумотларни баён этди. Мактаб ўқувчилари спартакиадаси спортнинг қолган ўн тўри бўйича ўтказилади. 1 мингдан кўпроқ ёш спортчилар иштирок этадиган бу мусобақалар — спартакиаданинг очилишига бағишланган тантанали маросим 4 июль куни Тошкентдаги «Спартак» стадионида бўлади.

АМЕРИКА СИОНИЗМ ҚАРМОҒИДА

Ушбу сатрларни ёзаётган пайтимда, ТАССнинг Нью-Йорк бўлимида телефон устма-уст жиринглади. Трубкадан дўқ-пўписа, ҳақорат эшитилди. «Яҳудийларни ҳимоя қилиш» уюшмасининг ҳаддидан ошган безорилари кун бўйи тинишмади. Улар ўз фюрерлари Каханенинг Қўшма Штатлардаги совет муассасалари ишига халақит бериш тўғрисидаги буйруғини бажаришяпти. Дарвоқе, бундай бемаъни қилиғу, сўкинишлар менинг сионизм ҳақида мақола ёзишимга халақит бермайди. Аксинча душманнинг башарасини кўз ўнгимга келтиради. Ана у, ёнимда. Ана, унинг ғазаб ва нафрат тўла башараси...

Ҳозир Қўшма Штатларда 750 минг кишини бирлаштирган 30 га яқин сионистик ташкилот бор. Улар АҚШда 6 миллионлик яҳудийларга анча-мунча таъсир ўтказмоқдалар. Бу ташкилотларнинг бошида «Халқаро сионистик ижроия комитетининг Америка бюроси» туради. Бу бюро кўпроқ «яҳудий агентлиги» номи билан машҳур. Штаб-квартираси Нью-Йоркда бўлган бу агентлик Американики эмас, Исроил ташкилоти ҳисобланади. Шунинг учун ҳам Юстиция министрлигида «Ҳорижий давлат агентлиги» сифатида рўйхатга киритиб қўйилган. Бироқ бу нарса унинг Америка ишларига бемалол аралашаверишига сира ҳам халақит бермайди.

Сионизм Қўшма Штатларга ёпишиб олган зулук мисоли мамлакатнинг ташқи ва ички сиёсатига катта таъсир ўтказяпти. Унинг вакиллари, шу жумладан йирик пулдорлар иш доираларида, давлат аппаратида, оммавий ахборот доирасида, шунингдек бошқа соҳаларда ҳам анча кучли позицияни эгаллаб олганлар. Хўш, сионистлар ўзларининг ана шу таъсир доираларидан қандай мақсадларда фойдаланяптилар?

«Қон тўкилиб турсагина, ҳамёнга пул тушиб туради». Америка сионизми раҳбарларидан бири айтган бу сўзлар сиёсий мақсад нима эканини яққол кўрсатиб турибди. Бу мақсад Исроилнинг босқинчилик сиёсатини Қўшма Штатлар томонидан қўллаб-қувватлашга эришишдан иборат. Яқин Шарқда ҳарбий низо давом этар экан, Тель Авив сандиғига долларлар оқиб келаверади. Америка қуролининг етказиб турилиши эса Исроилга босқинчилик сиёсатини давом эттириш имконини бераверади — юқоридаги сўзлардан келиб чиқувчи маъно яна шундай.

Океан ортидан пул сўраб олиш жараёни Қуддусдан — Исроил ҳукуматини «яҳудий агентлиги» билан боғлаб турувчи бўғин — «координацион кенгаш»нинг махфий мажлисларидан бошланади. Исроил бош министри иштирокида, ойида камида бир марта ўтказиладиган бу мажлисларда агентликнинг вазифаси белгилаб берилади.

Маблағ тўплаш бўйича марказий аппарат Нью-Йоркда жойлашган. У Қўшма Штатлардаги 236 яҳудий жамоаси билан тегишли ташкилотлар орқали ҳамиша алоқа қилиб туради. Маблағ тўплаш мавсумий кампания характерига эга бўлиб, бу даврда минглаб йиғилиш ва митинглар ўтказилади. Бу йилги кампания Исроил президенти Шазар билан молия министри Сапирнинг АҚШга келишидан бошланди. Сионистларнинг раҳбарлари АҚШ бўйлаб сафарга чиққан Шазарни Исроилга ёрдам учун бир миллиард доллар тўплаймиз деб ишонтиришди. Бошқа мамлакатларнинг сионистик ташкилотлари Исроилга ёрдам фондига 200 миллион доллар қўшишга ваъда беришди. Ҳозир Тель-Авив учун маблағ тўплаш кампанияси 32 мамлакатда олиб борилмоқда.

Дарвоқе, маблағ тўплаш — АҚШдаги сионистик ташкилотлар кўп қиррали фаолиятининг бир томони, холос. Улардан баъзилари, масалан, энг йирик сионистик ташкилот — «Бнай бнит» Исроил фойдасига жосуслик билан шуғулланади. Бу ҳақда «Бнай бнит»нинг ҳозирги бошлиқлари билан айтишиб қолган шу ташкилотнинг собиқ бош секретари Йофтес қизиқ фактларни сўзлаб берди.

Йофтеснинг маълумотига қараганда, Нью-Йоркдаги Исроил элчихонаси томонидан таъминланиб ва бошқарилиб турган бу ташкилот Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларга бораётган америкалик яҳудийларга жосуслик вазифалари топширар экан. Сўнгра тўпланган маълумотлар ишлаб чиқиш ва ўрганиш учун Исроилга юбориларкан. Шу ташкилотнинг яна бир бўлими бўлиб, у Исроил сиёсати тўғрисида ёмон фикрда бўлган кишиларни таъқиб этиш, журналистларни сотиб олиш билан шуғулланади.

Сионистларнинг Америка расмий доиралари билан ҳамкорлиги баъзан халқаро муносабатлар кўтармайдиган даражада бўлади. Масалан, яқинда АҚШнинг БМТдаги доимий вакили Д. Буш АҚШдаги йирик сионистик ташкилотларнинг раҳбарлари билан «совет яҳудийларининг аҳволи»ни муҳокама қилди. Шундан сўнг у матбуотда бу ташкилотларнинг фаолиятидан ҳайратда эканини ёзиб чиқди. Уларнинг фаолияти эса, маълумки, советларга қарши иғво ва бўҳтонлар тўқишдан, Совет Иттифоқига қарши туҳмат қилишдан иборат.

АҚШдаги сионистик ташкилотларнинг энг ашаддийси фашистлашган «яҳудийларни ҳимоя қилиш» уюшмасидир. Бу уюшманинг безорилари совет ва араб дипломатлари ва уларнинг оилаларини таъқиб этмоқдалар. Нью-Йорк ва Вашингтондаги совет муассасаларига бостириб кирмоқдалар, ҳужумлар уюштириб, бомбалар қўйиб кетмоқдалар. Яқинда уюшма фюрери Кахане «Вашингтондаги совет дипломатларини таъқиб этишнинг янги кампанияси»ни белгилашни эълон қилди. Нью-Йоркнинг «Уолдорф-Астория» меҳмонхонасидаги матбуот конференциясида гапира туриб, янги иғвомиз «Вашингтон районидаги 50 совет дипломати ва уларнинг оиласи»га қаратилади, деди. «Энг кучли зарба бериш даври келди, — деди ҳаддидан ошган сионистлар бошлиғи.

Яқинда Кахане сионистларнинг қилиқларини кўраверib ўрганиб қолган кишиларни ҳам ҳайратда қолдирди. Навбатдаги хибсдан сўнг, полиция бошқармасидан чиқа туриб, у намойишкорона америкалик ўғри-қотилларнинг машҳур бошлиғи Жозеф Коломбо билан «иттифоқ» тузганини айтди. Уюшма бошлиғининг гангстер Коломбонинг иттифоқчиси ва шериги бўлганига ажабланмаса ҳам бўлади. Кахане тўдаларининг сиёсий қотиллик усуллари Коломбо каллакесарларининг жиноий қотилликларидан асло қолишмайди.

Яҳудийларни Исроилга кўчиб ўтишга мажбур этишни сионизм Яқин Шарқда Исроил босқинчилигини давом эттиришга ва кенгайтиришга ёрдам берувчи асосий омил деб ҳисоблайди. Бироқ, улкан ташвиқот машинасининг шунча зўр беришига қарамай, натижалар арзимаган бўлиб чиқди ва сионист раҳбарларнинг ҳафсаласини пир қилиб қўйди. Вашингтондаги Тель-Авив элчихонасининг маълумотларига қараганда, 1948 йилдан 1968 йилгача бўлган 20 йил давомида АҚШда истиқомат қилаётган 6 миллион яҳудийдан атиги 25 минг киши Исроилга кўчиб ўтган. «Американлик яҳудийлар, — деб ёзади яҳудий журналисти А. Лилиенталь, — Исроилга кўчиб бориш ва ўз тақдирларини у билан боғлашга ҳеч ҳам қизиқмайдилар. Улар Исроилнинг сут дарёлари-ю олтин қирғоқларидан кўра, ўзлари яшаб турган ерни афзал кўрадилар. АҚШ аҳолисининг катта кўпчилиги, — деб ёзади Америка журнали «Мидл ист перспектив», сионистик ташкилотларнинг фаолиятини қораламоқда. Яқин Шарқнинг иккинчи Вьетнамга айлантирилишига қарши чиқмоқда, Қўшма Штатларнинг Исроил сиёсатидан бутунлай воз кечишини талаб қилмоқда.

О. ПИВОВАРОВ,

(ТАСС).

А. Я. ШЧЕРБАКОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, 1924 йилдан КПСС аъзоси Андрей Яковлевич **Шчербаков** оғир бетобликдан кейин 71 ёшида вафот этди. Ўзбекистон ССР да сув хўжалиги қурилишининг энг йирик мутахассиси ва ташкилотчиси бевақт орамиздан кетди.

А. Я. Шчербаков 1900 йилда туғилган эди. Меҳнат фаолиятини 17 ёшлик ўсмирлик чоғидан бошлади. Андрей Яковлевич ўз умрининг 40 йилдан кўпроғини республикада сув хўжалиги иншоотлари қурилишга бағишлади.

Совет Армиясида хизмат қилганидан ва Ўрта Осиё Давлат университети ишчилар факультетини тамомлаганидан кейин 1928 йилдан бошлаб, у «Средазводстрой»да, «Узводстрой» ва «Узирстрой» трестларида ишлади. У Далварзин ва Қумқўрғон даштларини суғориш, Душанбинка — Қоратоғ канали ва бошқа кўпгина иншоотлар қуриш билан шуғулланди.

Андрей Яковлевич ишлар бошлиғи ўринбосари ва бошлиғи, трест бошқарувчиси, қурилиш бошлиғи бўлиб ишлаган ҳамма лавозимларда истеъдодли раҳбар эканлигини кўрсатди. 1941—1945 йилларда Совет Армияси сафларида хизматни тамомлаганидан кейин А. Я. Шчербаков Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори, Қуйи Бўзсув ГЭСи қурилишининг ишлар бошлиғи, Қишлоқ хўжалик министрлигининг қурилиш бошқарувчиси, республика Пахтачилик саноати бош бошқармаси капитал қурилиш бўлимининг бошлиғи бўлиб ишлади. Сўнгги йилларда Андрей Яковлевич республиканинг энг йирик Чимқўрғон ва Пачкамар сув омборлари қурилишига бошчилик қилди.

А. Я. Шчербаков Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати қилиб сайланди. Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун Андрей Яковлевич Шчербаковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берилди. У Ленин ордени билан, медаллар билан мукофотланган эди.

Толмас меҳнаткаш, принципиал коммунист, камтар ва меҳрибон инсон бўлган А. Я. Шчербаковнинг порлоқ хотираси уни билган ҳамма кишиларнинг қалбида сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.20 — ТОШКЕНТ. 9.25 — «Колокольчик». 10.15 — «Светофор». 10.55 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — АХБОРОТ. 17.20 — Кинокўрсатув. 18.20 — Концерт. 19.00 — **Футбол: «ПАХТАКОР». — «ДИНАМО»** (Минск). 20.45 — АХБОРОТ. 21.05 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 21.55 — Экран куйлари. 22.50 — Телеспектакль.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 14.30 — МОСКВА. 16.00 — Телеальманах. 16.45 — Бокс бўйича Европа чемпионати. 18.15 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.00 — Спектакль.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **ФРУНЗЕ КУРСАТАДИ.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/VI да **Етти баҳодир ва ўлик Малика ҳақида эртак** (кундузи), **Аида** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/VI да **Шоҳ Эдип**, 22/VI да **Угирланган умр.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Асосий зарба (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11 ярим, 2, 4 ярим ва кеч соат 7, 9 да).

Ефрейтор Збруевнинг етти қалбиги — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Утган кунлар (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, кеч соат 8.20 минутда).

Фақат бир ой — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ёқимтой жаноб «Р» — «КУКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Катталарга таъқиқ йўқ — (кеч соат 8 ва 10 да), **Катта сайр** (кундуз соат 12, 2 ярим ва 5 да, 2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Том Жонс (2 серия) — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Дакилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Й. ОХУНБОБОЕВ НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ 1971—1972 ЎҚУВ ЙИЛИНИНГ КУНДУЗГИ БЎЛИМЛАРИГА қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Фармацевтика, фельдшер-лаборант, тиш техниклари (ўқиш муддати 1 йил 10 ой), **санитар-фельдшерлик** (ўқиш муддати 2 ярим йил).

Ҳамма бўлимларга тўлиқ ўрта маълумотли ёши 30 гача бўлган кишилар қабул қилинади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, тўлиқ ўрта мактабни тамомлаганлиги тўғрисидаги етуклик аттестатининг асл нусхаси, таржимаи ҳоли, соғлиғи тўғрисидаги 286-формадаги медицина справкаси, бош кийимсиз тушган 3x4 ҳажмдаги фотосурат.

Паспорт, ҳарбий билет ёки рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Аризалар 15 августгача қабул қилинади.

Кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: она тили ёзма (иншо), химия (оғзаки). Стипендия умумий тартиб бўйича берилади узоқ областдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ РЕКТОРАТИ

Математика, география, биология, тарих ва филология факультетларининг сиртқи бўлим студентларига

Ёзги имтиҳонлар 20 июндан БОШЛАНИШИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

бугун кеч соат 7 да СССР биринчилиги учун «А» класси олий лигасининг «ДИНАМО» (Минск) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Тошкент область прокуратураси коллективи партия ва касаба союз ташкилотлари Юқори Чирчиқ район прокурори Ш. Раҳматуллаев отаси Раҳматулла **ФАРМОНОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ОРТИҚЧА ОДАМЛАР

Капитализм иллатлари

Шу кунларда Токиода чиқадиган газеталарда ёши ўтиб қолган кишилар ўзларини ўзлари қурбон қилаётганликлари тўғрисида хабарлар кўпайиб қолди. Бунинг сабаби битта — халқнинг моддий жиҳатдан муҳтожликда яшаётганлигидир.

Японияда қонунларга мувофиқ кишилар маълум ёшга боргандан сўнг саломатликларига ёки хоҳишларига қарамасдан дарҳол пенсияга чиқишлари керак. Албатта, бу қонун мансабдор кишилар учун ёки баъзи бир давлат муассасаларининг хизматчилари учун қўлланмайди.

Мамлакатда умрининг охиригача пенсия билан таъминланадиган меҳнаткашлар ғоят да саноқлидир. Аслида эса кўпчилик меҳнаткашлар пенсияга чиққанларидан сўнг фақат дам олиш кунлари учунгина нафақа олишга муяссар бўладилар. Кўриниб турибдики, бундай нафақа билан узоқ яшаш мумкин эмас. Пенсияга чиққан киши ҳар доим муҳтожлик ва етишмовчиликда яшашга маҳкум этилади.

Баъзи ҳолларда пенсионер олган нафақаси эвазига турли майда-чуйда баққолчиликлар қилиш билан шуғулланишга уриниб кўради. Капиталистик дунёда бундай майда баққолларнинг умри қисқа эканлиги ҳаммага маълум. Бундай баққолчиликлар тез орада капиталистлар ҳамласига дуч келиб поймол бўлади. Натижада майда баққоллар қўлидаги бор нарсадан ҳам ажралиб, яна қашшоқликда, муҳтожликда яшашга мажбур бўладилар.

Кейинги йилларда баъзи бир саноат компаниялари жамоатчиликнинг тазйиқи билан пенсия ёшига етган кишиларни ишда қолдиришга мажбур бўлмоқдалар. Лекин шунда ҳам кекса ишчининг меҳнати камситилади — ишлаган ҳақидан 30 процент маблағ ушлаб қолинади. Шуниси ҳам борки, бундай ишчилар корхона эгалари томонидан ҳамма вақт бўшатилишлари ҳамда қувғин қилинишлари мумкин. Бунда ҳеч қандай сабаб инобатга олинмайди.

Бундай кишилар ҳозирги капиталистик Японияниnг ортиқча одамларидир. Булар ҳақида жамоатчиликнинг уриниши ҳам, касаба союз ва бошқа ташкилотларнинг талаблари ҳам беҳуда бўлиб чиқмоқда. Шундай экан, кишилар ўзларини тезроқ йўқотишга, умрлари тугамасдан қурбон қилишга мажбур бўлмоқдалар. Бу капиталистик дунёнинг сира қутилиб бўлмас иллатидир

(АПН).

Редактор ўринбосари Ж. ЖАББОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337814, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 333142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—272. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-69.

А. — 141. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 01561.